

บทที่ 3

กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีคนต่างด้าวซึ่งตกเป็นคนที่ต้องห้าม

การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวของประเทศไทยพบว่า ทำให้เกิดปัญหา การย้ายถิ่นของแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมากขึ้น อย่างรวดเร็ว การควบคุมคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร โดยการคัดกรองคนดีเข้ามาในประเทศ จึงถือเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการรักษาความมั่นคงภายในของรัฐ และสร้างความสงบเรียบร้อยให้ เกิดขึ้นภายในสังคม รัฐจึงพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พร้อมทั้งควบคุมสถานการณ์ภายในสังคมให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทำให้เกิดความ สงบเรียบร้อย โดยการจัดระเบียบสังคม การรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดน และการอำนวย ความยุติธรรม มาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุม ตรวจสอบ และป้องกันคนต่างด้าวที่มี ลักษณะต้องห้ามเดินทางเข้ามาและอยู่อาศัยในราชอาณาจักรไทยนั้น คือ พระราชบัญญัติคนเข้า เมือง พ.ศ.2522 ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

หลักกฎหมายว่าด้วยการตรวจคนเข้าเมืองของไทย

อำนาจอธิปไตยเป็นของรัฐเจ้าของดินแดน รัฐมีอำนาจที่จะอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้คน ต่างด้าวเข้ามาและพักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรม ที่รัฐเจ้าของดินแดนมีสิทธิ ที่จะบัญญัติกฎหมายเพื่อบังคับ ควบคุม กำหนดการที่ต้องปฏิบัติ การเดินทางเข้าหรือออกไปหรือ การอนุญาตให้พักอาศัย ดังนั้นการเข้าเมืองของคนต่างด้าวย่อมต้องอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยคนเข้า เมืองของรัฐนั้นๆ

1. สิทธิในการเข้ามาในราชอาณาจักรไทยของคนต่างด้าว

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติรับรองสิทธิใน การเข้าเมืองของคนต่างด้าวไว้ในมาตรา 34 ที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่บุคคลในการเดินทางตลอดจนมี เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร หากจะจำกัดเสรีภาพดังกล่าวกระทำได้โดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือ สวัสดิภาพของ

ประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์เท่านั้น สามารถจำแนกประเภทของสิทธิในการเข้าเมืองของคนต่างด้าว นั้น ได้ 2 กรณี คือ

(1) สิทธิตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

กฎหมายที่เป็นหลักในการจำแนกประเภทสิทธิการเข้ามาในราชอาณาจักรไทยตามบ่อเกิดแห่งกฎหมายไทยที่ก่อตั้งสิทธิ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งในอดีตก่อนวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ.2470 สิทธิในการเข้าเมืองของคนต่างด้าวภายใต้กฎหมายจารีตประเพณี ไม่มีการกำหนดให้คนต่างด้าวต้องขออนุญาตในการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยแต่อย่างใด การเข้าเมืองของคนต่างด้าวในยุคนั้นเป็นการเข้าเมืองที่ชอบด้วยกฎหมายแม้ไม่มีเอกสารแสดงการให้อนุญาตเข้าเมืองของประเทศไทย (คำพิพากษาฎีกาที่ 153/ 2522 และคำพิพากษาฎีกาที่ 1651/ 2534)

ต่อมาในปี พ.ศ.2470 คนต่างด้าวได้อพยพเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น และได้ย้ายถิ่นฐานที่อยู่มาประกอบอาชีพในประเทศไทย ส่งผลให้คนไทยประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ รัฐบาลไทยในสมัยนั้นได้ดำเนินการกำหนดนโยบายการควบคุมกีดกันและจำกัดสิทธิของ คนต่างด้าวขึ้น โดยตราเป็นกฎหมายครั้งแรกเรียกว่า พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2470 นำไปใช้บังคับต่อคนต่างด้าวเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ.2470 ซึ่งส่งผลให้คนต่างด้าวที่เดินทางเข้าออกราชอาณาจักรไทย ต้องขออนุญาตเข้าเมืองมิเช่นนั้นแล้วจะตกเป็นคนเข้าเมือง ผิดกฎหมาย หากไม่มีเอกสารแสดงการให้อนุญาตเข้าเมืองไทยจากรัฐไทย

อย่างไรก็ตาม แม้ต่อมาในปี พ.ศ.2480 ปี พ.ศ.2483 และปี พ.ศ.2522 จะได้มีการตราพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ขึ้นใหม่อีกหลายครั้ง โดยหลักการและเหตุผลก็เพื่อที่จะจัดการและควบคุมการเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวให้ดีและรัดกุมขึ้น แต่ข้อกำหนดสิทธิในการเข้าเมืองของคนต่างด้าวในราชอาณาจักรไทยก็มิได้เปลี่ยนแปลงไป คนต่างด้าวยังคงต้องขออนุญาตเข้าเมืองอยู่เช่นเดิม พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ซึ่งได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเดินทางเข้าและออกไปนอกราชอาณาจักร ไว้ในบทบัญญัติมาตรา 11 ว่า “บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามา หรือออกไปนอกราชอาณาจักร จะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” และหากผู้ใดเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทางที่ไม่ใช่ด่านตรวจคนเข้าเมืองตามที่กล่าวก็จะมี ความผิดตามมาตรา 62 แห่ง พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ซึ่งมี บทกำหนดโทษสำหรับคนต่างด้าวที่ฝ่าฝืนให้จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท แต่ในกรณีของคนไทยมีอัตราโทษปรับเพียงอย่างเดียวเป็นจำนวนไม่เกินสองพันบาท

นอกจากผู้ที่เดินทางเข้าเมืองจะต้องเข้าและออกตามช่องทางที่กำหนดข้างต้นแล้ว คนเข้าเมืองจะต้องมีหน้าที่ในการยื่นเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดอีกด้วยอันได้แก่ หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมาย แต่ก็ยังมีข้อยกเว้นสำหรับคนต่างด้าวที่มีสัญชาติของประเทศซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย สามารถเดินทางข้ามพรมแดนไปมาระหว่างประเทศได้เป็นการชั่วคราว โดยได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางได้ (ในทางปฏิบัติโดยปกติจะใช้บัตรผ่านแดนชั่วคราว (Border pass) ในการควบคุมคนต่างด้าวที่มีสัญชาติของประเทศซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยแทน) โดยเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ หรือคนต่างด้าวผู้นั้นเป็นผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะทางน้ำหรือทางอากาศ ซึ่งเพียงแต่แวะเข้ามายังท่า สถานี หรือท้องที่ในราชอาณาจักร แล้วกลับออกไป หรือ คนต่างด้าวผู้นั้นเป็นคนโดยสารรถไฟผ่านแดนซึ่งถือตัวโดยสารตลอดเพียงแต่ผ่าน อาณาเขตประเทศไทยไปนอกราชอาณาจักรตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้น ๆ ก็ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง อันเป็นไปตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

(2) สิทธิตามกฎหมายพิเศษ

ในส่วนของกฎหมายพิเศษที่เป็นบทเสริมเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าเมืองของคนต่างด้าวได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 ในหมวดที่ 3 ว่าด้วยสิทธิและประโยชน์ มาตรา 24 ที่กำหนดว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อศึกษาสู่ทางการลงทุน หรือกระทำการใดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนได้ ตามกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

การขออนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่คณะกรรมการกำหนด และในการอนุญาต คณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขตามที่พิจารณาเห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้”

และในมาตรา 25 ที่กำหนดว่า ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับอนุญาตนำคนต่างด้าวซึ่งเป็น

(1) ช่างฝีมือ

(2) ผู้ชำนาญการ

(3) คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลใน (1) และ (2) เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามจำนวนและกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินอัตราจำนวนหรือระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 มาตรา 45 ซึ่งแก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2539 บัญญัติว่า

ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออกได้รับอนุญาตให้นำ คนต่างด้าวซึ่งเป็น

- (1) ช่างฝีมือ
- (2) ผู้ชำนาญการ
- (3) คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลใน (1) และ (2)

เข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามจำนวนและกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินอัตราจำนวนหรือระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

และ พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนร่วมเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ พ.ศ.2535 มาตรา 8 ที่บัญญัติว่า ให้ผู้ว่าการ กรรมการบริหาร ผู้ว่าการสำรอง กรรมการบริหารสำรอง กรรมการในคณะ กรรมการที่ปรึกษา กรรมการ ผู้จัดการและพนักงานของกองทุนร่วม รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติงานของกองทุนร่วม ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันดังต่อไปนี้

- (1) ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้ได้รับความคุ้มกันจากกระบวนการทางกฎหมาย เว้นแต่กองทุนร่วมจะสละความคุ้มกันนั้น
- (2) ได้รับยกเว้นจากข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนคนต่างด้าว และได้รับความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเช่นเดียวกับบุคคลในฐานะเทียบเท่าของสถาบันการเงินระหว่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี เอกสิทธิ์และความคุ้มกันในข้อนี้ให้ใช้กับบุคคลในครอบครัวที่ประกอบเป็นส่วนของครัวเรือนของบุคคลดังกล่าวด้วย
- (3) ได้รับความสะดวกในการเดินทางเช่นเดียวกับบุคคลในฐานะเทียบเท่าของสถาบันการเงินระหว่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี

(4) ได้รับยกเว้นการเสียภาษีเงินได้เฉพาะในส่วนของเงินได้ที่ได้รับจากกองทุนร่วม
ความใน (1) (2) (3) และ (4) มิให้ใช้บังคับกับคนงานฝ่ายบริการของกองทุนร่วม และ
ความใน (2) และ (4) มิให้ใช้บังคับกับผู้ซึ่งมีสัญชาติไทย

2. สิทธิในการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยของคนต่างด้าว

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิในการอาศัยอยู่ในประเทศไทยของคนต่างด้าวในเบื้องต้นต้อง
พิจารณาจากการจำแนกลักษณะของบุคคลธรรมดา โดยภูมิถิ่นอาศัยตามกฎหมายเสียก่อน และโดย
หลักกฎหมายเอกชนพบว่าบุคคลธรรมดาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรนั้น มีอยู่ด้วยกัน 2
ลักษณะ คือ คนที่บ้านเรือนอยู่ในประเทศไทย และคนที่ไม่มีบ้านเรือนอยู่ในประเทศไทย แต่หาก
จำแนกลักษณะบุคคลธรรมดา โดยภูมิลำเนาตามหลักกฎหมายมหาชนจะพบว่าบุคคลที่จะมีสิทธิอยู่
ในประเทศไทยนั้นต้องเป็นผู้ซึ่งมีสิทธิที่แท้จริงว่าบุคคลนั้นเป็นคนที่มีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทย
หรือเป็นคนที่ไม่มีความสัมพันธ์อาศัยอยู่ในประเทศไทย ในการจำแนกประเภทของบุคคลธรรมดาใน
ประเทศไทยอาจจำแนกได้เป็นบุคคลที่เป็นคนไทยซึ่งมีสถานะได้โดยการเกิด กับการเป็นคนไทย
ภายหลังการเกิด และคนต่างด้าว ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ คนที่เกิดในประเทศไทย และ คน
เข้าเมือง โดยในส่วนของคนเข้าเมืองนั้นพบว่ามีทั้งที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและมีสิทธิ
อาศัยแบบถาวร แบบชั่วคราว กับคนเข้าเมืองที่ผิดกฎหมาย หากได้รับการผ่อนผันก็จะมีสิทธิอาศัย
ได้เช่นกัน

สำหรับคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย อาจได้รับสิทธิอาศัยในประเทศไทยได้ในหลาย
กรณี ไม่ว่าจะเป็นสิทธิอาศัยแบบถาวร สิทธิอาศัยแบบชั่วคราว หรือได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ใน
ประเทศไทยได้เช่นเดียวกัน การพิจารณาถึงสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทยของคนต่างด้าว ต้อง
พิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายและกฎหมายที่มีผลกำหนดสิทธิอาศัยในประเทศไทยของคน
ต่างด้าว คือ กฎหมายที่มีผลในขณะที่ทำให้สิทธินั้น อันได้แก่ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ที่
ได้บัญญัติหลักเรื่องสิทธิอาศัยของคนต่างด้าวไว้ โดยแบ่งประเภทของสิทธิอาศัยในประเทศไทย
ของคนต่างด้าว ซึ่งเป็นสิทธิอาศัยโดยมีเงื่อนไข ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 สิทธิอาศัยในลักษณะถาวร (พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 หมวด 5 ว่าด้วย
การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร)

มาตรา 40 ภายใต้บังคับมาตรา 42 และมาตรา 51 ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดจำนวนคนต่างด้าว ซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เป็นรายปี แต่มิให้เกินประเทศละหนึ่งร้อยคนต่อปี และสำหรับคนไร้สัญชาติมิให้ เกินห้าสิบคนต่อปี

เพื่อประโยชน์แห่งการกำหนดจำนวนคนต่างด้าว บรรดาอาณานิคมของประเทศหนึ่ง รวมกันหรือแต่ละอาณาจักรซึ่งมีการปกครองของตนเอง ให้ถือเป็นประเทศหนึ่ง

มาตรา 41 คนต่างด้าวจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรมิได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาต จากคณะกรรมการและด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตาม มาตรา 40 และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา 47 แล้ว

เพื่อให้การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ของ ประเทศให้มากที่สุด ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่ง ขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยคำนึงถึงรายได้ สินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เจือปนใจเกี่ยวกับความ มั่นคงของชาติ หรือเจือปนใจอื่นตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเจือปนใจในการ พิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

การขออนุญาต คนต่างด้าวจะขอก่อนเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือขอภายหลัง ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแล้วก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ ให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวกรณีใดกรณีหนึ่งตามมาตรา 34 อาจ ยื่นคำ ขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรได้

คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรก่อนเดินทางเข้ามาใน ราชอาณาจักรจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต่อเมื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร และได้ยื่นรายการ และผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 18 วรรคสอง และไม่เป็น ผู้ต้องห้าม ตามมาตรา 12 และมาตรา 44 และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา 47 แล้ว ในระหว่างขอรับ ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อนได้

มาตรา 42 บุคคลดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศกำหนดจำนวนคนต่างด้าว ซึ่งรัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40

(1) คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว และได้กลับเข้ามาใน ราชอาณาจักรตามมาตรา 48 หรือมาตรา 51

(2) หญิงซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด และได้สละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับคนต่างด้าว

(3) บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด ไม่ว่าหญิงนั้นจะสละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับคนต่างด้าวหรือไม่ก็ตาม

(4) บุตรของบิดามารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในระหว่างเวลาที่มารดาออกไปนอกราชอาณาจักร โดยมีหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกตามมาตรา 48 เมื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรพร้อมกับบิดาหรือมารดา ซึ่งกลับเข้ามาอีกภายในเวลาที่กำหนดตามหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักร และบุตรนั้นอายุยังไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 48 คนต่างด้าวที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนในราชอาณาจักรเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะอนุญาตให้ คนต่างด้าวผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรนอกเหนือจากจำนวนคนต่างด้าวที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40 ก็ได้ แต่ในปีหนึ่งจะเกินร้อยละห้าของจำนวนดังกล่าวมิได้

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศที่นำเข้ามาลงทุน คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่งต้องแสดงฐานะการเงินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีแต่ไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา 17 ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องรัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำกัดปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใด ๆ ก็ได้

2.2 สิทธิอาศัยในลักษณะชั่วคราว (พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 หมวด 4 การเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว)

มาตรา 34 คนต่างด้าวซึ่งจะเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้จะต้องเข้ามาเพื่อการดังต่อไปนี้

- (1) การปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุล
- (2) การปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- (3) การท่องเที่ยว
- (4) การเล่นกีฬา
- (5) ธุรกิจ

- (6) การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง
- (7) การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การเดินทางผ่านราชอาณาจักร
- (9) การเป็นผู้ควบคุมพาหนะหรือคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่าสถานี หรือท้องที่ในราชอาณาจักร
- (10) การศึกษาหรือดูงาน
- (11) การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน
- (12) การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง
- (13) การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร
- (14) การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ
- (15) การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (16) มาตรา 35 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามมาตรา 34 อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ก็ได้
- (17) ระยะเวลาที่อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้กำหนด ดังนี้
- (18) ไม่เกินสามสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (4) (8) และ (9)
- (19) ไม่เกินเก้าสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (3)
- (20) ไม่เกินหนึ่งปี สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (5) (10) (11) (12) (13) (14) และ (15)
- (21) ไม่เกินสองปี สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (6)
- (22) ตามกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็น สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (1) และ (2)
- (23) ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นสมควร สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (7)

ในกรณีที่คนต่างด้าวมิเหตุจำเป็นจะต้องอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาที่กำหนดใน (1) (2) (3) และ (4) ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี และเมื่อ

ได้อนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวันนับแต่วันอนุญาต

การขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไปแต่ละครั้ง ให้ คนต่างด้าวยื่นคำขอตามแบบและเสีค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในระหว่างรอฟังคำสั่งให้ คนต่างด้าวนั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อนได้

มาตรา 17 ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องรัฐมนตรี โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใด ๆ ก็ได้

3. รูปแบบลักษณะการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร

ในการพิจารณาลักษณะของการอนุญาตคนต่างด้าวเข้าเมือง สามารถจำแนกรูปแบบได้ดังนี้

3.1 การอนุญาตให้คนต่างด้าวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยได้รับการตรวจตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2521 ได้แก่ นักท่องเที่ยวประเทศต่าง ๆ เป็นต้น

3.2 การอนุญาตให้คนต่างด้าวเพื่อเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย ภายใต้กฎหมายการส่งเสริมการลงทุน หรือโดยกฎหมายอื่น ๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน หรือโดยกฎหมายอื่น ๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พระราชบัญญัตินิคมอุตสาหกรรม พระราชบัญญัติปิโตรเลียม เป็นต้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า คนต่างด้าวที่จะเข้ามายังประเทศไทยเพื่อทำงานต้องปรากฏว่าคนต่างด้าวนั้นต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายคนเข้าเมือง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ จะต้องเป็นคนต่างด้าวประเภทที่ได้รับ Immigrant visa หรือ Non-immigrant visa แต่หากได้รับอนุญาตเข้าเมืองในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่านก็ไม่สามารถมาขออนุญาตทำงานได้ นอกจากนั้น คนต่างด้าวที่มาขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 7 จะต้องไม่เป็นบุคคลที่ขาดคุณสมบัติหรือต้องห้ามตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจจะพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ จะต้องอาศัยระเบียบกรมการเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจจะพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ จะต้องอาศัยระเบียบกรมการเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาคำขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2537 (สุจินต์ ชัยมั่งคณานนท์, 2517, หน้า 3)

3.3 การอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์โดยตรงเพื่อ ลี้ภัยต่อชีวิตและร่างกาย ได้แก่ จีนฮ่ออิสระ ผู้หลบหนีการสู้รบมา ในช่วงปี พ.ศ.2527-2534 นักศึกษาพม่าที่หลบหนีการปราบปรามของรัฐบาลพม่า ในปี พ.ศ.2533-2534 และมีแนวปฏิบัติผ่อนปรนเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวที่ลี้ภัยมาอยู่ในประเทศไทย เป็นเวลานานก็อาจได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่แตกต่างไปจากแนวปฏิบัติทั่วไป ได้แก่ อดีตทหารจีนคณะชาติและญวนอพยพ

3.4 การอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายได้รับใบอนุญาตในการทำงานในประเทศและท้องที่ที่กำหนด ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติพม่า สัญชาติกัมพูชา และสัญชาติลาว เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 17 มีนาคม 2535 มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2536 เป็นต้น

4. กระบวนการในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้าเมือง

โดยทั่วไปการอนุญาตให้เข้าเมืองเป็นไปตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กล่าวคือ คนต่างด้าวต้องมีหนังสือเดินทางที่ต้องออกโดยรัฐบาลในประเทศที่มีสัญชาติโดยชอบด้วยกฎหมายสำแดงว่าตนมีจำนวนเงินตามที่กฎหมายกำหนดรวมไปถึงได้ผ่านการปลุกไฟหรือ ฉีดยาตามที่ประเทศไทยกำหนด ซึ่งเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบตราอนุญาตให้เข้าเมืองได้

นอกจากนี้ ในบางกรณีอาจมีการอนุญาตให้คนต่างชาติที่หลบหนีเข้าเมืองบางประเทศถือว่าการเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการผ่อนผันตามมติรัฐมนตรีเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ

5. ระยะเวลาในการอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักร

หากพิจารณาระยะเวลาที่คนต่างด้าว ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวภายใต้พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มีดังนี้

5.1 ไม่เกิน 30 วัน สำหรับกรณีเดินทางเพื่อเล่นกีฬา การเดินทางผ่านราชอาณาจักร และการเป็นผู้ควบคุมพาหนะ หรือคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่า สถานีหรือท้องที่ในราชอาณาจักร

5.2 ไม่เกิน 90 วัน สำหรับกรณีเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว

5.3 ไม่เกิน 1 ปี สำหรับกรณีเดินทางเพื่อทำธุรกิจ การศึกษาหรือดูงาน การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถานบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญและการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การติดตามครอบครัวคนไทยหรืออุปการะภรรยาหรือบุตรคนไทย

5.4 ไม่เกิน 1 ปี สำหรับกรณีการลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง

5.5 ตามกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็นสำหรับกรณีการปฏิบัติหน้าที่ทางการทูตหรือกงสุล และการปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ

5.6 ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นควร

6. ข้อยกเว้นในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้าเมืองและให้อยู่ในราชอาณาจักร

6.1 กรณีของคนต่างด้าวที่มีสถานภาพพิเศษเนื่องจากมีเอกสิทธิและความคุ้มกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ

มาตรา 15 แห่ง พระบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กำหนดรับรองให้คนต่างด้าวที่มีสถานภาพพิเศษเนื่องจากเป็น “บุคคลที่มีเอกสิทธิและความคุ้มกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ” ไม่ต้องมีหน้าที่พิสูจน์ในหลายข้อกำหนดตามมาตรา 12 แห่ง พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 อันได้แก่ ความไม่เป็นภาระทางเศรษฐกิจต่อประเทศไทย และความไม่เป็นภัยต่อรัฐและสังคมไทย แต่อย่างไรก็ตามบุคคลดังกล่าวก็ยังมีหน้าที่จะต้องแสดงเอกสารพิสูจน์ตัวบุคคลและจะต้องพิสูจน์ความไม่เป็นภาระในทางสาธารณสุขต่อประเทศไทย

บุคคลดังต่อไปนี้ กฎหมายไทยถือว่าเป็นคนต่างด้าวที่มีสถานภาพพิเศษเนื่องจากเป็นบุคคลที่มีเอกสิทธิและความคุ้มกันตามกฎหมายระหว่างประเทศภายใต้มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

6.1.1 บุคคลในคณะผู้แทนทางการทูตซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรหรือ ซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักรเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

6.1.2 พนักงานฝ่ายกงสุลและลูกจ้างฝ่ายกงสุลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรหรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักรเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

6.1.3 บุคคลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศโดยความเห็นชอบของรัฐบาลไทยให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร

6.1.4 บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักรเพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ

6.1.5 หัวหน้าสำนักงานขององค์การหรือทบวงการะหว่างประเทศที่มีกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทย หรือซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว และรวมถึงพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลอื่นซึ่งองค์การหรือทบวงเช่นว่านั้นแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักรเพื่อองค์การหรือทบวงดังกล่าว หรือเพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับองค์การหรือทบวงระหว่างประเทศนั้น

6.1.6 คู่สมรสหรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของบุคคลตามข้อ (6.1.1) ข้อ (6.1.2) ข้อ (6.1.3) ข้อ (6.1.4) และข้อ (6.1.5)

6.1.7 คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำเป็นปกติ ณ ที่พักอาศัยของบุคคลตาม ข้อ 6.1.1 หรือบุคคลซึ่งได้รับเอกสิทธิเท่าเทียมกันกับบุคคลซึ่งมีตำแหน่งทางทูตตามความตกลงที่รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การหรือทบวงการะหว่างประเทศ

6.2 คนต่างด้าวที่มีสถานภาพพิเศษเนื่องจากเป็นคนเดินทางผ่านประเทศไทย

มาตรา 14 แห่ง พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กำหนดรับรองให้คนต่างด้าวที่มีสถานภาพพิเศษเนื่องจากเป็นเพียง “คนเดินทางผ่านประเทศไทย” ไม่ต้องมีหน้าที่พิสูจน์ตัวบุคคลตามกำหนดตามมาตรา 12(1) แห่ง พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ดังนั้น บุคคลดังกล่าวจึงไม่ต้องมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง

6.2.1 ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะทางน้ำหรือทางอากาศซึ่งเพียงแต่แวะเข้ามายังท่า สถานี หรือท้องที่ ในราชอาณาจักร แล้วกลับออกไป

6.2.2 คนสัญชาติของประเทศที่อาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยเดินทางข้ามพรมแดนไปมาชั่วคราว โดยปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้น

6.2.3 คนโดยสารรถไฟผ่านแดนซึ่งถือตัวโดยสารทอดเดียวตลอดเพียงผ่าน อาณาเขตประเทศไทยไปนอกราชอาณาจักรตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลแห่งประเทศนั้น ๆ และรวมตลอดถึงผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะแห่งรถไฟเช่นว่านั้นด้วย

7. การตกเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร

การที่จะพิจารณาว่าคนต่างด้าวผู้ใดเป็นคนต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรนั้น พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12 บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถสั่งห้ามมิให้คนต่างด้าวที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง เข้ามาในราชอาณาจักร ได้แก่

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่า

นั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ

การตรวจลงตราและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การตรวจลงตราตาม (1) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(3) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายโดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(4) วิกลจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) ยังมีได้ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ หรือฉีดวัคซีน หรือปฏิบัติกรอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตามที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นนั้น

(6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคมหรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากรหรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศ ตามมาตรา 14

(10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร ตามมาตรา 16

(11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณายกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษ เฉพาะราย

การตรวจวินิจฉัยโรค ร่างกายหรือจิต ตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อ ให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง

8. การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

หมวด 6 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กำหนดเกี่ยวกับการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรไว้ มาตรา 53, 54, 55 และมาตรา 56 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบคนต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 12 และมาตรา 16 หรือคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรแต่ต่อมาภายหลังมีพฤติกรรมที่ถูกเพิกถอนสิทธิที่ได้รับอนุญาตก็จะตกเป็นคนที่ต้องห้าม และหากคนต่างด้าวได้กระทำความผิดตามกฎหมายและถูกจับกุมตัวดำเนินคดี เมื่อศาลพิพากษาลงโทษถึงที่สุดของศาลไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตามหลังจากที่คนต่างด้าวพ้นโทษแล้ว ตามระเบียบเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการขอรับตัวคนต่างด้าวเพื่อส่งไปยังหน่วยงานของตำรวจตรวจคนเข้าเมือง เพื่อดำเนินการส่งตัวกลับออกนอกราชอาณาจักรหรือทำการเนรเทศต่อไป สำหรับในกรุงเทพมหานครสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ส่วนในต่างจังหวัดก็นำส่งหน่วยงานของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ใกล้ที่สุดเพื่อ “รอกการเนรเทศ” หรือ “รอกการส่งตัวกลับ” ซึ่งมีความแตกต่างกันไปกล่าวคือ

“รอกการเนรเทศ” จะใช้กับคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยคือคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยและได้รับใบสำคัญคนต่างด้าว เช่น คนจีน เป็นต้น หรือการได้อยู่ของคนต่างด้าวตามที่กฎหมายว่าด้วยสัญชาติกำหนดไว้ ส่วนคนต่างด้าวที่ถือหนังสือเดินทางหรือ คนต่างด้าวที่ได้รับบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นให้พำนักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับ เช่น ชาวพม่า กระเหรี่ยง ไทยใหญ่ เป็นต้น พวกนี้ก็ไม่ถือว่าเป็นคนต่างด้าวที่มีถิ่น ที่อยู่ การที่คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่และจะเข้าข่ายการเนรเทศนั้นจะต้องกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ.2499 ที่กำหนดลักษณะความผิดและพฤติกรรมที่จะเข้าข่ายการถูกเนรเทศเท่านั้น ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนจะต้องทำสำนวนการสอบสวนในคดีที่คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยได้กระทำความผิดฐานความผิดนั้น ๆ ขณะเดียวกันก็ต้องทำสำนวนการสอบสวนคดีเนรเทศคนต่างด้าวผู้นั้นด้วย และจะต้องปฏิบัติตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีเล่มที่ 2 ลักษณะที่ 19 เรื่องการเนรเทศ

ส่วน “รอกการส่งตัวกลับ” หมายถึง คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย เช่น ผู้ที่ถือหนังสือเดินทางเข้ามา ผู้ที่มีบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่น ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ผ่านแดนเข้ามาชั่วคราว ตามช่องทางเข้า-ออก ของด่านตรวจคนเข้าเมืองหรือคนต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เป็นต้น เมื่อคนต่างด้าวพวกนี้กระทำความผิดไม่ว่าฐานความผิดใดก็ตาม เจ้าหน้าที่

ตำรวจสามารถที่จะดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยพนักงานสอบสวนสามารถทำสำนวนสอบสวน เฉพาะคดีที่คนต่างด้าวผู้นั้นกระทำความผิดเพียงสำนวนเดียว ส่วนสำนวนการเนรเทศไม่จำเป็นที่จะต้องทำ เพราะไม่เข้าหลักเกณฑ์การเนรเทศ ภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถนำตัวส่งหน่วยงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ใกล้เคียงเพื่อดำเนินการส่งตัวกลับได้ทันที โดยส่วนใหญ่คนต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายจึงจะต้องดำเนินการส่งตัวกลับแทนการเนรเทศ ส่วนการส่งกลับต้องดำเนินการส่งกลับประเทศที่คนต่างด้าวนั้นมีสัญชาติหรือตามหนังสือเดินทางนั้น

9. ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

9.1 พนักงานเจ้าหน้าที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีอำนาจในการจับกุม ควบคุมตัว สอบสวนและการส่งตัวออกไปนอกราชอาณาจักร

9.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกคำสั่งไม่อนุญาตคนต่างด้าวให้เข้ามาในประเทศไทยโดยรัฐมนตรีฯ เห็นว่า หากคนต่างด้าวผู้นั้นเข้ามาในประเทศไทยและอาจมีผลเป็นการบ่อนทำลายหรือเป็นภัยอันตรายต่อความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรมหรือศีลธรรมอันดีหรือความผาสุกของประชาชนตามมาตรา 16 ดังจะเห็นได้จากกรออกคำสั่งมิให้ผู้นำองค์กรเอกชนของต่างประเทศที่จะมาจัดการประท้วงผู้นำสหรัฐอเมริกาในคราวประชุม APEC เข้าประเทศไทย

ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติควบคุมการบังคับบัญชาสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง

คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเป็นคณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่พิจารณาออกระเบียบและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมืองของคนต่างด้าวและพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเจ้าหน้าที่ของคนต่างด้าว

ทั้งนี้ ตามมาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมอัยการ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ ผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมือง เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว ตามมาตรา 36 วรรคหนึ่ง

(2) พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 36 วรรคสอง

- (3) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและเงื่อนไขอื่นตามมาตรา 41 วรรคสอง
- (5) กำหนดหลักเกณฑ์การขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 41 วรรคสี่
- (6) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 43 วรรคหนึ่ง และกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการแสดงฐานะการเงินของคนต่างด้าว ดังกล่าวตามมาตรา 43 วรรคสอง
- (7) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตและกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอเพิ่มมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปพลางก่อนตามมาตรา 45 วรรคหนึ่งและวรรคสอง
- (8) สั่งระงับการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 47 วรรคสาม
- (9) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปตามมาตรา 51 วรรคหนึ่ง
- (10) พิจารณาการเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตาม มาตรา 53
- (11) ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่รัฐบาลในการวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านหรือพนักงานอื่น เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ หรือในการออกกฎกระทรวงตาม พระราชบัญญัตินี้
- (12) พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับคนเข้าเมือง ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

10. การอุทธรณ์

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กำหนดเกี่ยวกับการอุทธรณ์ไว้ ดังนี้

มาตรา 22 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 12 เข้ามาในราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ โดยมีคำสั่งเป็นหนังสือ ถ้าคนต่างด้าวผู้นั้นไม่พอใจในคำสั่ง อาจอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ เว้นแต่กรณีตามมาตรา 12 (1) หรือ (10) ห้ามมิให้อุทธรณ์ คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด แต่ถ้รัฐมนตรีมิได้มีคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันยื่นอุทธรณ์ ให้ถือว่ารัฐมนตรีมีคำสั่งว่าคนต่างด้าวผู้นั้นไม่เป็นผู้ต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 12

การอุทธรณ์ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ทำตามแบบและเสีค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด

เมื่อคนต่างด้าวยื่นอุทธรณ์แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รอการส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นออกไปนอกราชอาณาจักรไว้จนกว่าจะได้มีคำสั่งของรัฐมนตรีในกรณีนั้น

มาตรา 36 กำหนดว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวซึ่งต่อมาหากมีพฤติการณ์ที่สมควรเพิกถอนและถูกเพิกถอนโดยผู้บัญชาการสำนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองหรือผู้รับมอบอำนาจ คนต่างด้าวที่ถูกเพิกถอนให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ แต่กรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำสั่งของผู้มีอำนาจเพิกถอน และให้ทำตามแบบและเสีค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด

หลักกฎหมายว่าด้วยการตรวจคนเข้าเมืองของต่างประเทศ

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา (Weissbrodt, 1984, pp. 1-21)

ในระยะเริ่มต้นของกฎหมายคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกาในยุคปฏิวัติอเมริกายังคงมีความสับสน เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ประการแรก คือ เป็นเวลาเกือบ 100 ปี แล้วยังไม่มีองค์กรหรือหน่วยงานใดที่มีอำนาจหน้าที่โดยชัดเจน ประการที่สอง ในช่วงระยะเวลาเริ่มแรกของการประกาศจัดตั้งประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่มีตัวบทกฎหมายอย่างเป็นทางการ ในช่วงของการประกาศจัดตั้งรัฐบาลใหม่อำนาจในการตรวจคนเข้าเมืองมิได้ถูกบัญญัติขึ้นอย่างชัดเจนภายใต้บทบัญญัติของสหพันธรัฐ รัฐแต่ละรัฐจะต้องมีนโยบายของตนเองในเรื่องของการเข้าเมือง แต่ทั้งนี้ก็ยังมีความสับสนในการออกบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ถูกบัญญัติขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1875 ศาลชั้นต้นแห่งเมืองเฮนเดอร์สัน มลรัฐนิวยอร์ก ได้ประกาศว่า การตรวจคนเข้าเมืองมิได้อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งถือเป็นการละเมิดอำนาจของสหพันธรัฐ ทางด้านการค้าขายของ คนต่างด้าว ในช่วงระยะเวลาอันยาวนานของการที่ไม่มีบทบัญญัติที่แน่ชัดนี้ รัฐสภาก็ได้พยายามที่จะเรียกร้องให้มีการวางกฎเกณฑ์ในเรื่องของการเข้าเมือง จนกระทั่งปี ค.ศ.1798 สหรัฐอเมริกาได้เริ่มใช้กฎหมายคนเข้าเมืองฉบับแรกเรียกว่า Aliens act, 1798 ซึ่งได้ให้อำนาจประธานาธิบดีจับไล่คนต่างด้าวซึ่งเป็นอันตรายต่อสหรัฐอเมริกา แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติดังกล่าวก็มีผลบังคับใช้เพียงแค่ 2 ปี เท่านั้น และในปี ค.ศ.1819, ค.ศ.1847, ค.ศ.1848 และ ค.ศ.1855 ได้มี พระราชบัญญัติ “ผู้ผ่านเมือง” (Passenger acts) ซึ่งได้กำหนดบทบัญญัติเบื้องต้นสำหรับเรือบรรทุกสินค้าต่างชาติ

กล่าวโดยสรุป ในช่วงปี ค.ศ.1820 ถึงปี ค.ศ.1880 นโยบายของสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนการเข้าเมือง เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกามีพรมแดนที่กว้างขวางประกอบด้วย ความต้องการแรงงานต่างด้าวมีจำนวนมาก

ภายหลังสงครามกลางเมือง กฎหมายแห่งสหพันธรัฐเริ่มสะท้อนให้เห็นถึง ความต้องการ บังคับใช้ในเรื่องของการเข้าเมืองในกลุ่มคนเฉพาะกลุ่ม ในปี ค.ศ.1864 เริ่มถูกยกขึ้นกล่าวถึงอีกครั้ง หนึ่ง และในปี ค.ศ.1875 รัฐสภาได้ให้อำนาจอย่างชัดเจนในเรื่องการเข้าเมือง ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการผ่านรัฐสภา โดย พระราชบัญญัติดังกล่าวได้ถูกหยิบยืมมาจากกฎหมายของพวกอาณานิคมในยุคต้น ๆ ในเรื่องของการห้ามนักโทษและบรรดาหญิงโสเภณี จนกระทั่งในปี ค.ศ.1882 รัฐสภาได้มีการบัญญัติให้การเข้าเมืองอยู่ในการควบคุมของสหพันธรัฐ นับเป็น พระราชบัญญัติฉบับที่สองซึ่งบัญญัติขึ้น อาจกล่าวได้ว่าเป็น พระราชบัญญัติทั่วไปฉบับแรกของสหพันธรัฐว่าด้วยการเข้าเมือง ซึ่งสาระสำคัญของ พระราชบัญญัตินี้บัญญัติห้ามพวกนักโทษหรือหญิงค้าประเวณีเข้าประเทศ อีกทั้งยังมีการเก็บภาษีสำหรับบุคคลที่พึงเดินทางเข้ามาในสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ.1924 อนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติต่าง ๆ เข้าเมืองได้ภายในข้อจำกัดโควตาคนเข้าเมือง โดยกำหนดหลักการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้าเมืองในโควตาของคนแต่ละสัญชาติได้จำนวน ไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนคนต่างด้าวที่จะได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองสัญชาติต่าง ๆ นี้ จะต้องไม่เกินปีงบประมาณละ 170,000 คน ในปี ค.ศ.1952 ได้มีการออก พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและสัญชาติฉบับปี ค.ศ.1952 (The immigration and nationality act of 1952) ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของกฎหมายคนเข้าเมืองฉบับปัจจุบัน โดยยังคงรักษาระบบจำกัดจำนวน (ระบบโควตา) แต่มีการคำนวณที่แตกต่างกันออกไป โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท ของความต้องการ เช่น จะต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะและประสบการณ์ทางเศรษฐกิจ หรือจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ.1990 สภาคองเกรสได้ทำการแก้ไข พระราชบัญญัติการเข้าเมืองและพระราชบัญญัติแห่งชาติ (INA) จำนวนมาก เพราะ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เปลี่ยนแปลงข้อกำหนดต่าง ๆ ของ พระราชบัญญัติฉบับก่อน ซึ่งถือเป็นการแก้ไขครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดที่สุด คือ การเพิ่มจำนวนคนเข้าเมืองทั่วโลก โดยได้กำหนดโควตาไว้จำนวน 700,000 คนต่อปี ในปี ค.ศ.1992, ค.ศ.1993 และ ค.ศ.1994 หลังจากนั้นได้ลดจำนวนลงเหลือจำนวน 675,000 คนต่อปี พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะดึงดูดเฉพาะบุคคลที่มีความชำนาญ การศึกษา และเงินให้เข้ามาในประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการเนรเทศ นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงการให้การตรวจลงตรา (Visa) ในการทำงาน โดยแบ่งการจ้างงานเป็น 5 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นการจ้างแรงงานที่ใช้ความรู้

ความสามารถพิเศษ เช่น นักเรียนทุน ผู้บริหารต่างชาติ อาจารย์และอื่น ๆ ประเภทที่สอง เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถพิเศษในด้านวิทยาศาสตร์หรือศิลปะ ประเภทที่สาม เป็นบุคคลที่เป็น มืออาชีพที่มีความชำนาญและไม่มีความชำนาญ โดยกำหนดจำนวนไว้ 10,000 คน ประเภทที่สี่ เป็นบุคคลที่ทำงานด้านศาสนาและผู้ที่เกี่ยวข้องของสหรัฐอเมริกาในประเทศฮ่องกง ประเภทที่ห้า มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างงานโดยสนับสนุนให้คนต่างชาติเข้ามาลงทุนอย่างน้อย 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และจ้างคนงานอเมริกาน้อย 10 คน ในปี ค.ศ.1996 ได้มีการออก พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและสัญชาติ ฉบับปี ค.ศ.1996 (The immigration and nationality Act of 1996) ซึ่งกฎหมายคนเข้าเมืองฉบับปัจจุบันได้มีสาระสำคัญในการกำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าเมือง มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนคนเข้าเมืองสัญชาติต่าง ๆ ในแต่ละปี ตลอดจนเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ความสามารถ นักลงทุน แรงงานที่มีความรู้ความชำนาญและจำเป็น นอกจากนี้ยังเพิ่มระบบการตรวจสอบบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามเดินทางเข้าประเทศในระหว่างการขอรับการตรวจลงตรา (Visa) อีกด้วย ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้มีส่วนช่วยในการตรวจสอบบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามและเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศสหรัฐอเมริกาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้มีเวลาในการตรวจสอบประวัติต่าง ๆ ของบุคคลที่ยื่นคำขอรับการตรวจลงตรา

ประเทศสหรัฐอเมริกานั้น มีวิธีการควบคุมคนต่างด้าวที่มีความละเอียดลออมาก โดยบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง และสัญชาติ ซึ่งปรากฏว่าสหรัฐอเมริกาใช้นโยบายและหลักการตรวจคนเข้าเมือง 2 หลักควบคู่กัน (เทย์ ชีร์จันทรานนท์, 2515, หน้า 126) คือ หลักจำกัดคุณสมบัติของคนต่างด้าวเข้าประเทศ และหลักจำกัดจำนวนคนต่างด้าวเข้าเมือง หรือควบคุมอัตราคนเข้าเมืองในส่วน โครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย แบ่งเป็น

อดีตสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติ เป็นหน่วยงานระดับกรม เรียกว่า Immigration and naturalization service สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม (Department of justice) แต่หลังเกิดเหตุการณ์ก่อวินาศกรรม ตึกเวิร์ลเทรดเซ็นเตอร์ สหรัฐอเมริกาได้เพิ่มความเข้มงวดในการเข้าออกประเทศของคนต่างด้าวมากยิ่งขึ้น สังกัดอยู่ในกระทรวงการรักษาความปลอดภัยภายในประเทศหรือ Homeland security โดยมีโครงการ US VISIT ซึ่งย่อมาจาก United States Visitor and Immigrant Status Indicator Technology หรือ เทคโนโลยีสำหรับระบุสถานภาพนักเดินทางและผู้อพยพเข้าสหรัฐ เป็นมาตรการใหม่ที่ทางการสหรัฐนำมาใช้กับนักเดินทางชาวต่างชาติโดยเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม 2547 เจ้าหน้าที่ศุลกากรและเจ้าหน้าที่รักษาชายแดนของสหรัฐจะพิมพ์นิ้วมือ ซึ่งจะป็นนิ้วชี้ข้างซ้ายและขวา และถ่ายรูปนักเดินทางเข้าสหรัฐ โดยใช้ระบบดิจิทัล ข้อมูลที่จัดเก็บมานี้จะถูกนำไปเปรียบเทียบในทันทีกับฐานข้อมูลทางด้านความมั่นคงและบัญชีรายชื่อและ

ข้อมูลสำหรับผู้ที่ทางการกำลังจับตาคืออยู่ ถ้าไม่มีข้อมูลดังกล่าวปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลและบัญชีรายชื่อผู้ที่ทางการกำลังจับตาคู นักเดินทางก็จะเข้าสหรัฐได้ถ้ามีคำเตือนปรากฏขึ้นมา นักเดินทางผู้นั้นจะไม่ถูกส่งตัวออกโดยอัตโนมัติแต่จะถูกเจ้าหน้าที่สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

เหตุผลที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติของสหรัฐอเมริกาสังกัดกระทรวงยุติธรรมดังกล่าว พอสสรุปเหตุผลได้ 2 ประการ คือ

(1) สหรัฐอเมริกาเห็นว่างานตรวจคนเข้าเมือง และสัญชาติเป็นเรื่องการพิจารณาออกคำสั่งหรือปฏิเสธมิให้คนต่างด้าวผู้ใดเข้าเมือง หรือได้สัญชาติแต่บุคคลต่างด้าวผู้ถูกคำสั่ง หรือปฏิเสธดังกล่าวอาจมีความเห็นตรงกันข้ามกับเจ้าหน้าที่ จึงเป็นเรื่องของความยุติธรรม ที่จะต้องให้กับเจ้าหน้าที่ และบุคคลต่างด้าวทั้งสองฝ่ายดังกล่าว งานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติจึงควรสังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม

(2) คณะกรรมการอุทธรณ์ (Board of Immigration Appeal-B.I.A.) ซึ่งประกอบด้วยบรรดาผู้พิพากษาของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติ เท่านั้น โดยมีหน้าที่รับเรื่องที่อยู่ทธรณ์เกี่ยวกับกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติทั้งหมด ไปพิจารณา และทำหน้าที่เฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติทั้งหมดไปพิจารณา และทำหน้าที่เฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองปฏิเสธการเข้าเมือง หรือคนที่ถูกเนรเทศจะอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว หากคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นประการใด คำสั่งดังกล่าวถือเป็นที่สุด

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายคนเข้าเมืองประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น พอสสรุปได้ดังนี้

1.1 การเดินทางเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา

ผู้ที่เดินทางเข้าจะต้องถือหนังสือเดินทาง หรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ถูกต้อง และยังมีสมบุรณ์อยู่ อีกทั้งจะต้องได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ในกรณีประเทศที่จะต้องได้รับการตรวจลงตรา โดยแบ่งหนังสือเดินทางออกเป็น 3 ชนิด คือ

- 1) หนังสือเดินทางบุคคลธรรมดา (Ordinary passport)
- 2) หนังสือเดินทางราชการ (Official passport)
- 3) หนังสือเดินทางทูต (Diplomatic passport)

ส่วนการตรวจลงตราแบ่งเป็นรหัสย่อตั้งแต่ A-T แต่พอเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

- 1) ประเภทนักท่องเที่ยว จะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกินหกเดือน

2) ประเภทนักท่องเที่ยว หรือข้าราชการอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

3) ประเภทนักลงทุน จะอนุญาตให้อยู่ได้ 10 ปี

4) ประเภทนักเรียน นักศึกษา รวมถึงโครงการแลกเปลี่ยน โดยแบ่งออกเป็น

(1) การเรียนตามธรรมดา จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาหลักสูตร

(2) โครงการแลกเปลี่ยน จะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกิน 1 ปี

(3) การเรียนตามหลักสูตรพิเศษ จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาหลักสูตร

5) ประเภทเพื่อทำงาน โดยแบ่งออกเป็น

(1) ทำงานที่ใดก็ได้โดยนายจ้างเป็นผู้ขอ เช่น หมอ พยาบาล ผู้เขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะอนุญาตครั้งแรกให้ 3 ปี หลังจากนั้นจะขออนุญาตอยู่ต่อไปปีต่อปี

(2) ทำงานในบริษัทสาขา จะอนุญาตให้อยู่ได้ตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตตามคำขอ

6) ประเภทนักกีฬาและสันตนาการ แบ่งออกเป็น

(1) นักกีฬา อนุญาตตามระยะเวลาที่แข่งขันกีฬา

(2) โครงการทางวัฒนธรรม อนุญาตครั้งละไม่เกิน 30 วัน

(3) แสดงภาพยนตร์ หรือละคร อนุญาตไม่เกิน 6 เดือน

(4) นักค้นคว้าวิจัย จะอนุญาตไม่เกิน 3 ปี หากการค้นคว้าวิจัยไม่แล้วเสร็จสามารถขอยืดต่อได้ปีต่อปี

7) ประเภทนักบวช นักพรต จะอนุญาตให้อยู่ได้ครั้งละ 1 ปี จะพิจารณาให้อยู่ต่อได้ไม่เกิน 3 ปี แต่ถ้าอยู่ที่วัดที่สามารถขอลี้ภัยที่อยู่ได้ ก็สามารถขอยืดต่อได้

8) ประเภทผู้ทำคุณความดี ให้กับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยแบ่งออกเป็น

(1) เพื่อไปเป็นพยานศาล ให้กับรัฐบาล จะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกิน 6 เดือน

(2) เพื่อเป็นการป้องกันพยาน จะได้รับการพิจารณาให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้

1.2 ซ้อยกเว้นของประเทศที่ไม่ต้องรับการตรวจลงตรา

บุคคลที่สามารถเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาได้ โดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตราจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติในกลุ่มประเทศ 28 ประเทศ เช่น ประเทศบรูไน ประเทศสิงคโปร์ หรือประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น แต่จะต้องมีตั๋วเดินทางกลับและจะอนุญาตให้อยู่ได้ไม่เกิน 90 วัน (การพิจารณาขอยกเว้นการตรวจลงตรานั้นพิจารณาจากกลุ่มคนของประเทศนั้น ๆ ที่ขอรับการตรวจลงตราและถูกปฏิเสธ ไม่

เกิน 15 เพอร์เซ็นต์ และเดินทางเข้าไปในประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว เดินทางกลับเกิน 98 เพอร์เซ็นต์)

ส่วนคุณลักษณะของบุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้าสหรัฐอเมริกาแล้ว แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) เป็นบุคคลต้องห้าม ณ ด้านตรวจคนเข้าเมืองขณะเดินทางเข้า เนื่องจากบุคคลดังกล่าวไม่มีหนังสือเดินทาง หรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ยังสมบูรณ์และถูกต้องอยู่ หรือไม่ได้รับการตรวจลงตรากรณีเป็นบุคคลของสัญชาติที่ต้องได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศของคนต่างด้าวนั้นก่อน

2) เป็นบุคคลต้องห้ามภายหลังเดินทางเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว และได้กระทำผิดกฎหมายของประเทศ หรือการอนุญาตให้อยู่ที่นั่นสิ้นสุดลง บุคคลดังกล่าวจึงมีลักษณะต้องห้ามและจะต้องเดินทางออกนอกประเทศสหรัฐอเมริกา

แต่การส่งบุคคลต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวนี้ หากจะเป็นเหตุให้บุคคลต่างด้าวนั้นมีอันตรายต่อชีวิต เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะต้องกักคนต่างด้าวไว้ในฐานะผู้อพยพ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้อพยพ (Asylum office) มีหน้าที่รับคำร้องและพิจารณาคำร้องนั้น หากเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์ (Board of Immigration Appeal-B.I.A.) และคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าวถือเป็นที่สุด

1.3 คุณสมบัติของบุคคลต้องห้ามเดินทางเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติของสหรัฐอเมริกาได้มีการกำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าเมืองไว้อย่างเข้มงวด เป็นต้นว่า ต้องมีหนังสือเดินทาง ต้องผ่านการตรวจสอบภูมิหลังของคนต่างด้าวก่อนการตรวจลงตรา (Visa) ว่าเคยมีพฤติกรรมหรือลักษณะต้องห้ามเข้ามาในประเทศแล้ว ยังต้องผ่านการตรวจร่างกายอีกด้วย นอกจากนั้นกฎหมายยังได้กำหนดจำนวนคนเข้าเมืองสัญชาติต่าง ๆ ไว้แต่ละปีเป็นการถาวร (จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายใหม่) ซึ่งคนต่างด้าวที่มีลักษณะเป็นบุคคลต้องห้ามเดินทางเข้าเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ (วัชรพล สว่างแผ้ว, 2545, หน้า 160) คือ

1) เป็นบุคคลต้องห้าม ณ ด้านตรวจคนเข้าเมืองขณะเดินทางเข้าเนื่องจากบุคคลดังกล่าวไม่มีหนังสือเดินทาง หรือไม่มีเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ถูกต้องและสมบูรณ์อยู่ หรือไม่ได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศของคนต่างด้าวนั้นก่อนกรณีเป็นบุคคลสัญชาติที่ต้องได้รับการตรวจลงตรา

2) เป็นบุคคลต้องห้ามเนื่องจากภายหลังที่เดินทางเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ได้กระทำความผิดตามกฎหมายภายในของประเทศสหรัฐอเมริกาหรือกรณีการอนุญาตให้อยู่ที่นั่น สิ้นสุดลง หรือถูกเพิกถอน หากคนต่างด้าวผู้ใดมีลักษณะเป็นคนที่ห้ามตามที่กล่าวข้างต้น จะต้องถูกส่งตัวกลับหรือผลักดันให้เดินทางออกนอกประเทศสหรัฐอเมริกา

1.4 การเนรเทศหรือการส่งกลับของประเทศสหรัฐอเมริกา

การเนรเทศหรือการส่งกลับของประเทศสหรัฐอเมริกา มี 2 ลักษณะ

1) โดยเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางออกเอง และมีนายประกันเป็นเงินหนึ่งหมื่นห้า พันเหรียญสหรัฐต่อคน จะได้รับคืนเมื่อบุคคลดังกล่าวเดินทางถึงประเทศตนแล้ว และบุคคล ดังกล่าวนี้อาจไม่สามารถเดินทางกลับไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาได้ในเวลา 5 ปี

2) โดยรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาเสียค่าใช้จ่ายให้ เมื่อมีคำสั่งถึงที่สุดให้ เนรเทศ หรือส่งกลับจะมีเจ้าหน้าที่ควบคุมบุคคลดังกล่าว เพื่อส่งตัวไปยังประเทศของตน และ บุคคลดังกล่าวนี้จะไม่สามารถเดินทางกลับเข้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลา 15 ปี

ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ถ้าเป็นการลักลอบหรือหลบหนีเข้าเมืองของคนต่าง ด้าวที่เป็นสมาชิกของครอบครัวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วนั้น ทางกรมจะ ดำเนินการปลักตันหรือเนรเทศบุคคลดังกล่าวกลับไม่ได้ เนื่องจากรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกา จะกระทำการใดอันเป็นการขัดขวางการรวมตัวกันของครอบครัวนั้นไม่ได้ โดยจะต้องอนุญาตให้ บุคคลดังกล่าวทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ และจะต้องไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคน เข้าเมืองภายในระยะเวลา 3 เดือน ถึง 6 เดือน

การตรวจอนุญาตให้บุคคลเดินทางออกจากประเทศสหรัฐอเมริกา ขณะเดินทางออกนั้นไม่มี การตรวจหนังสือเดินทาง โดยมอบหมายให้แต่ละสายการบินที่เป็นผู้นำผู้โดยสาร ออกนั้นเป็น ผู้บันทึกข้อมูลการเดินทางออกของบุคคลนั้นเข้าในระบบคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมข้อมูล การเดินทางออกของบุคคลนั้นเข้าในระบบคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมข้อมูลการเดินทางเข้า-ออก ประเทศ ซึ่งรัฐบาลของสหรัฐอเมริกานั้นเห็นว่าเป็นการเสี่ยงประมาณและบุคลากรโดยเปล่า ประโยชน์ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวประสงค์จะเดินทางออกนอกประเทศอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็น แต่อย่างใดในการตรวจบุคคลดังกล่าวนั้น และในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่รัฐบาลหรือทาง ราชการต้องการตัวหรือต้องจับกุม ก็เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงที่ จะต้องทำการสืบสวนจับกุมบุคคลนั้นก่อนเดินทางออกนอกประเทศอยู่แล้ว ประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นถือว่าเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองนั้นเป็นผู้บังคับใช้เฉพาะกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติ เท่านั้น

1.5 การขอมิถิ่นที่อยู่และสัญชาติ

คนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะขอมิถิ่นที่อยู่และสัญชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น แบ่งออกได้ดังนี้

1) ต้องเป็นญาติของผู้มีสัญชาติหรือมิถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา มีบัตรประจำตัวของคนต่างด้าว เช่น เป็นคู่สมรส บุตรซึ่งมีอายุไม่เกิน 21 ปี (รวมถึงบุตรบุญธรรม) พี่น้องร่วมบิดาและมารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

2) ต้องเป็นผู้ที่เข้าไปทำงาน โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยนายจ้างเป็นผู้ขอให้ รวมถึงเป็นนักกีฬาทีมชาติให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย

3) กรณีพิเศษ เช่น วิชาลอคเตอร์ ผู้ที่ต้องการขอวีซ่าดังกล่าวจะต้องเขียนใบสมัครไปที่ศูนย์วีซ่าสำนักงานใหญ่ โดยจะอนุญาตให้ปีละประมาณ 20,000 คน หรือผู้ที่ให้ความช่วยเหลือประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น เคยทำงานให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกา ทำคดีให้กับรัฐบาล หรือเป็นพยานในคดีอาญาให้กับรัฐบาลจนสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้

คนที่มิถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา ครบ 5 ปี สามารถขอสัญชาติได้โดยยื่นคำขอแปลงสัญชาติที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อพิจารณาคำขอ แต่ศาลยุติธรรมนั้นจะเป็นผู้ออกคำสั่งให้บุคคลต่างด้าวผู้ใดเป็นผู้มีสัญชาติอเมริกา โดยมีประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งคือ ผู้ที่ขอแปลงสัญชาตินั้น จะต้องกล่าวขอสละสัญชาติเดิมต่อศาลด้วย

ปัจจุบันนี้ตามกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติของสหรัฐอเมริกานั้น นอกจากจะกำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าเมือง (Prohibited persons) แล้วยังได้กำหนดจำนวนคนเข้าเมืองสัญชาติต่าง ๆ แต่ละปีไว้เป็นการถาวรจนกว่ากฎหมายจะเปลี่ยนแปลงใหม่ คนต่างด้าวที่เข้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกานั้น นอกจากจะต้องเอาหนังสือเดินทางของตนไปให้กงสุลอเมริกาประจำประเทศที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ ตรวจและตรวจสอบภูมิหลัง (Background screening) ของคนต่างด้าวก่อนตรวจลงตราเสียก่อนว่าเคยมีพฤติกรรมหรือลักษณะต้องห้ามมิให้เข้าประเทศอย่างไรบ้าง เช่น อาจติดต่อสอบถามจากตำรวจท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลและพร้อมกันนั้นอาจให้เจ้าหน้าที่สืบสวนของสถานทูตไปสืบสวนภูมิหลังของผู้รับการตรวจลงตราว่ามีลักษณะเข้าหลักเกณฑ์เป็นบุคคลต้องห้ามหรือไม่ และพร้อมกันนั้นคนต่างด้าวที่ไปขอรับการตรวจลงตราเข้าประเทศทุกคนจะต้องไปให้แพทย์ตามโรงพยาบาลของรัฐผู้ซึ่งสถานทูตตกลงไว้ก่อน ให้ตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อกามโรคและเชื้ออื่น ๆ กับตรวจปัสสาวะหาเชื้อกามโรค (Venereal disease) อีกทั้งถ่ายเอ็กซเรย์ปอดว่าเป็นวัณโรคหรือโรคใดเกี่ยวกับปอดหรือไม่ ประกอบกับการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสถานทูตหรือฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลหรือตำรวจท้องที่ไม่มีคดีต้องห้ามมิให้เข้า

เมืองแล้ว พร้อมกันนี้ผู้ขอรับการตรวจลงตราจะต้องส่งเอกสารธนาคารค้ำประกันจำนวนไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท (Bank guarantee) ไปมอบให้เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นประกันว่าหากได้รับการตรวจลงตรา และไปถึงสหรัฐอเมริกาแล้ว หากคนต่างด้าวนั้นมีความจำเป็นจะต้องถูกทางการส่งตัวกลับประเทศ เพราะกระทำความผิดขึ้นเองก็ดีหรือระหว่างอยู่ในสหรัฐอเมริกาแล้ว ไม่มีรายจ่ายเพียงพอจะได้ใช้เงินที่ธนาคารค้ำประกันนี้ส่งตัวกลับประเทศของ คนต่างด้าวนั้น เจ้าหน้าที่กงสุลจึงจะทำการตรวจลงตราให้

สำหรับคนต่างด้าวที่ขอเป็นคนเข้าเมืองแต่ละสัญชาติเพื่อไปอาศัยและตั้งถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา มีประกาศโควตาประจำปีของแต่ละสัญชาติไว้แล้ว หากคนต่างด้าวกคนใดไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้ว และโควตาของแต่ละสัญชาติยังมีเหลืออยู่ กรมตรวจคนเข้าเมืองก็จะแจ้งให้กงสุลอเมริกาประจำแต่ละประเทศนั้นทราบโดยเร็วว่าคงเหลือโควตาสัญชาติต่าง ๆ เท่าใด เพื่อสถานกงสุลได้ประทับการตรวจลงตราให้เข้าประเทศและออกหนังสืออนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองกับมอบหลักฐานการตรวจโรคกับฟิล์มเอ็กซเรย์ให้คนต่างด้าวถือไปยื่นต่อเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง กับแพทย์ตรวจคนเข้าเมืองต่อไป

การอนุญาตให้คนต่างด้าวแต่ละสัญชาติเป็นคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกานั้นได้พิจารณาอนุญาต ดังนี้ ร้อยละห้าสิบแรกของคนต่างด้าวตามโควตาประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ละสัญชาติจะให้แก่ช่างฝีมือ หรือ Skilled labor หรือผู้ได้รับการศึกษาสูง และอีกร้อยละห้าสิบกำหนดให้ญาติสนิทของคนสัญชาติอเมริกัน (อาจเป็นคนที่ได้รับการแปลงสัญชาติ หรือคนสัญชาติอเมริกันโดยกำหนดแต่ญาติสนิทซึ่งเป็นคนต่างด้าวอาศัยอยู่ในต่างประเทศก็ได้ หรือญาติสนิทของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองแล้วก็ได้) บุคคลเหล่านี้เจ้าหน้าที่สถานกงสุลอเมริกันซึ่งทำหน้าที่แทนกรมตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา จะเป็นผู้พิจารณาแล้วอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองของปีนั้นไว้ ส่วนหนังสือเดินทางก็คืนแก่คนต่างด้าวไป หากคนต่างด้าวพักที่โรงแรม เจ้าของโรงแรมจะต้องกรอกในบัตรของโรงแรม ซึ่งมีรายการ ชื่อ อายุ สัญชาติ หนังสือเดินทางและการอนุญาตของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกาไว้ว่าอนุญาต ณ ที่ใด เจ้าของหนังสือเดินทางซึ่งเป็นผู้เข้าพักอาศัยโรงแรมจะเป็นผู้เซ็นชื่อรับรองรายการในบัตรเข้าพักโรงแรม ส่วนหนังสือเดินทางนั้นเจ้าหน้าที่โรงแรมตรวจดูแล้วก็คืนให้ เมื่อเจ้าหน้าที่โรงแรมรับบัตรเข้าพักอาศัยและลงหลักฐานในบัญชีโรงแรมแล้วเจ้าหน้าที่โรงแรมจะคัดสำเนาผู้เข้าพักโรงแรมแต่ละคนส่งสถานีตำรวจท้องที่ที่โรงแรมนั้นอยู่ทุกวัน เพื่อทราบความเคลื่อนไหวของผู้เข้าพักอาศัยโรงแรมทุกคน ทั้งนี้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศที่อาจเกิดจากการกระทำของ คนต่างด้าวหรือผู้พักอาศัยโรงแรม

1.6 การกักตัวคนต่างด้าวก่อนถูกส่งกลับออกนอกประเทศสหรัฐอเมริกา

การที่บุคคลต่างด้าวเป็นคนต้องห้ามเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าจะเพราะได้กระทำความผิด หรือการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน หรือเพราะเหตุใด ๆ โดยหลักต้องผ่านกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติสหรัฐอเมริกา หากเป็นกรณีคดีอาชญากรรมที่ต้องมีการดำเนินคดีในชั้นศาล แต่บุคคลต่างด้าวไม่สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้ กระทรวงยุติธรรมสหรัฐอเมริกาจะพิจารณาให้ความช่วยเหลือในการจัดหาทุนความ และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไปด้วย หากเป็นความผิดไม่อุกฉกรรจ์ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา อาจดำเนินการผลักดันออกนอกประเทศได้ แต่ถ้าเป็นโทษหนักก็ต้องได้รับการลงโทษก่อน แล้วจึงดำเนินการส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกนอกราชอาณาจักร (วรพจน์ พีชผล, 2545, หน้า 161)

1.7 การส่งตัวคนต่างด้าวที่กระทำความผิดกลับออกนอกประเทศสหรัฐอเมริกา

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา มีนโยบายการส่งบุคคลต่างด้าวกลับออกนอกประเทศโดยเร็วที่สุด การส่งกลับหรือการเนรเทศบุคคลต่างด้าวออกจากประเทศสหรัฐอเมริกา ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง มี 2 วิธี

1) Expedited removal process สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกาจะให้โอกาสแก่ผู้ที่เข้าชายฝั่งต้องถูกส่งตัวกลับหรือเนรเทศเดินทางกลับประเทศของตนเองด้วยวิธีสมัครใจ (Voluntary departure) โดยไม่มีการลงโทษ ซึ่งหากบุคคลดังกล่าวสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางออกนอกประเทศสหรัฐอเมริกาได้เอง ระยะเวลาในการห้ามเข้าประเทศก็จะลดลงตามอัตราส่วน ซึ่งมีระบุไว้ในกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติของสหรัฐอเมริกา

2) Exclusion process สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา จะพิจารณาว่ากรณีใดบ้างที่จะต้องให้มีการกักตัวไว้เพื่อรอการส่งกลับ โดยจะต้องกักตัวไว้รอการไต่สวนพิจารณาดำเนินคดีในชั้นศาล และหากผลการพิจารณาพบว่ามีกระทำความผิดจริง บุคคลต่างด้าวดังกล่าวจะต้องได้รับโทษตามคำสั่งศาลก่อน และเมื่อใกล้เวลาพ้นโทษ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกา จะติดต่อขอให้สถานทูต หรือสถานกงสุลแล้วแต่กรณีออกเอกสารการเดินทางให้

กรณีคนต่างด้าวที่ถูกส่งตัวกลับ หรือถูกเนรเทศออกนอกประเทศสหรัฐอเมริกา แล้ว ต่อมาได้พยายามลักลอบเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาใหม่ เมื่อถูกจับกุมตัวสำนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองสามารถส่งตัวกลับ หรือเนรเทศกลับออกไปใหม่ได้เลย โดยใช้คำสั่งส่งกลับหรือเนรเทศเดิม ทั้งนี้ไม่ต้องรอคำสั่งศาลใหม่อีกแต่อย่างใด ในการตรวจอนุญาตเดินทางออกจากประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น จะไม่มีการตรวจหนังสือเดินทางอีก แต่จะมอบหมายให้แต่ละสายการบินเป็นผู้นำผู้โดยสารออกนั้นบันทึกข้อมูลการเดินทางออกของบุคคลดังกล่าวไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะหากมีการตรวจอนุญาตจะทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณและบุคลากรโดยไร้ประโยชน์ ยกเว้นกรณีที่คนต่างด้าวเป็นบุคคลที่รัฐบาลหรือทางราชการต้องการตัวหรือต้องจับกุม ก็จะมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบเฉพาะ โดยตรงมาทำการสืบสวนสอบสวนและจับกุม ก่อนที่คนต่างด้าวจะถูกส่งตัวออกไปนอกประเทศ

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกาจะกักตัวบุคคลต่างด้าวไว้จนกว่าจะได้รับเอกสารการเดินทางจากสถานทูต หรือสถานกงสุล โดยกฎหมายสหรัฐอเมริกาไม่ได้ระบุระยะเวลาการปล่อยตัวนักโทษที่รับโทษครบตามกำหนดว่า จะต้องเดินทางออกนอกประเทศภายในระยะเวลาอันนานเท่าใด ทั้งนี้ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสหรัฐอเมริกาจะพยายามเร่งกระบวนการในการติดต่อขอให้สถานทูต หรือสถานกงสุล ออกเอกสารการเดินทางให้โดยเร็วที่สุด เพื่อจะได้จัดส่งบุคคลต่างด้าวนั้นออกนอกประเทศโดยเร็ว

เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับประเทศ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดว่า ก่อนที่คนต่างด้าวจะเดินทางเข้ามาในประเทศ และขอรับการตรวจลงตรา คนต่างด้าวจะต้องส่งเอกสารธนาคารค้ำประกันจำนวนเงินไม่ต่ำกว่าห้าหมื่นบาท (Bank guarantee) ให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นหลักประกันว่าเมื่อได้รับการตรวจลงตราแล้วไปถึงสหรัฐ ต่อมาคนต่างด้าวนั้นถูกส่งตัวกลับออกนอกประเทศด้วยเหตุที่กระทำความผิด หรือเป็นบุคคลต้องห้าม หรือเนื่องจากในขณะที่อยู่ที่ประเทศสหรัฐแล้วไม่มีรายได้เพียงพอ ก็สามารถนำเงินดังกล่าวดำเนินการเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับออกนอกประเทศได้

สหรัฐมีนโยบายผลักดันพิเศษโดยไม่ดำเนินคดี โดยจะจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือบรรจุไว้ในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ซึ่งเชื่อมโยงกันทั่วประเทศ หากผู้ที่ถูกผลักดันลักลอบเข้ามาในสหรัฐอีก อาจถูกพิจารณาไม่ให้เข้าประเทศเป็นเวลา 5 ปี หรือ 10 ปี หรือไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศอีกเลย แล้วแต่ดุลพินิจของศาล

คนต่างด้าวของประเทศที่มีความตกลงยกเว้นการตรวจลงตรากับสหรัฐอเมริกา แต่เคยกระทำความผิดและถูกส่งตัวกลับหรือถูกเนรเทศกลับประเทศ ศาลจะเป็นผู้กำหนดระยะเวลาการห้ามเข้าประเทศเป็นราย ๆ ไป แล้วแต่ความรุนแรงของการกระทำความผิด และหากต้องการกลับเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาอีก ต้องยื่นเรื่องขอได้รับสิทธิการยกเว้นการตรวจลงตราใหม่อีกครั้งหนึ่ง (Visa warver) ส่วนคนต่างด้าวของประเทศที่ไม่มีความตกลงเรื่องการยกเว้นวีซ่า ที่กระทำความผิดและถูกดำเนินคดีในชั้นศาล เมื่อถูกส่งตัวกลับหรือถูกเนรเทศกลับประเทศไปแล้ว ศาลจะเป็นผู้กำหนดระยะเวลาห้ามเข้าประเทศเป็นราย ๆ ไป และจะต้องยื่นคำร้องขอตรวจลงตราหรือวีซ่าเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาตามระเบียบ

2. ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์

ในช่วงต้นปี ค.ศ.1900 คนต่างด้าวสามารถเดินทางเข้าออกประเทศสิงคโปร์ได้โดยเสรี โดยได้อธิปไตยทางกฎหมายคนเข้าเมืองของประเทศอังกฤษเนื่องจากประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซียเคยเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ โดยประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดให้มีหน่วยงานระดับกรมเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมคนต่างด้าวเข้าเมือง จนกระทั่งปี ค.ศ.1932 ประเทศอังกฤษได้เริ่มควบคุมคนต่างด้าวเข้าในประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย การควบคุมคนต่างด้าวเข้าเมืองของประเทศสิงคโปร์สมัยประเทศอังกฤษปกครองได้กำหนดลักษณะคนต่างด้าวต้องห้ามมิให้เข้าประเทศไว้เช่นเดียวกัน โดยไม่ว่าคนต่างด้าวจะเข้ามาอาศัยตั้งถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้นเป็นประจำหรือจะเข้ามาเพียงชั่วคราว หากปรากฏว่ามีลักษณะต้องห้ามตามข้อใดข้อหนึ่งแล้ว เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะไม่อนุญาตให้เข้า และจะตั้งให้ผู้ควบคุมพาหนะที่นำคนต่างด้าวที่เป็นบุคคลต้องห้ามเข้ามา นำตัวบุคคลต่างด้าวดังกล่าวกลับออกไป ส่วนคนต่างด้าวที่ไม่ต้องห้ามตาม พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและประสงค์จะอาศัยตั้งถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ เมื่อได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองแล้วก็ต้องขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่โดยต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมคนละ 5 เหรียญสิงคโปร์ แล้ว คนต่างด้าวจะต้องรับบัตรประจำตัวคนต่างด้าวจากเจ้าพนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองด้วย โดยไม่ต้องเสียค่าบริการประจำตัวคนต่างด้าวแต่อย่างใด เมื่อคนต่างด้าวจะย้ายที่อยู่ในระหว่างที่พำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์ก็ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและตำรวจท้องที่ (Immigration & Checkpoints Authority, Online, 2008)

ในปี ค.ศ.1952, 1953 และปี ค.ศ.1959 ได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับคนเข้าเมืองขึ้น โดยได้บัญญัติไว้ว่าจะต้องเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์เท่านั้น ที่จะเดินทางเข้าออกประเทศสิงคโปร์ได้ และไม่ใช่ระบบโควตาที่จะกำหนดจำนวนคนต่างด้าวเข้าเมืองเหมือนอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา แต่จะใช้ระบบอนุญาตให้คู่สมรส บุตรและบิดามารดาหรือญาติสนิทของคนสัญชาติสิงคโปร์ อาจขอเป็นคนเข้าเมืองประเภทหนึ่งได้เหมือนกับคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปลงทุนและได้รับอนุญาตบัตรให้ประกอบอาชีพ (Work permit) ตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนของประเทศสิงคโปร์ ส่วนการควบคุมคนต่างด้าวประเภทเข้าไปชั่วคราว เมื่อคนต่างด้าวไปพักอาศัย ณ สถานที่ที่แจ้งไว้ต่อเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความมั่นคงทราบ เพื่อจะได้คอยตรวจตราสอดส่องพฤติกรรมหรือตรวจว่าคนต่างด้าวนั้นได้ไปอยู่ ณ สถานที่ที่ได้แจ้งไว้จริงหรือไม่

ในปี ค.ศ.1963 สาธารณรัฐสิงคโปร์ได้รับอิสรภาพจากประเทศอังกฤษและได้เข้าร่วมเป็นสหพันธรัฐกับประเทศมาเลเซีย ทำให้การตรวจคนเข้าเมืองเข้าไปอยู่ภายใต้การควบคุมการ

ทำงานของสำนักงานใหญ่ในกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย และยังส่งผลให้ประชาชนของประเทศสิงคโปร์กลายเป็นชาวมาเลเซียและถือหนังสือเดินทางของประเทศมาเลเซีย

ต่อมาในปี ค.ศ.1965 สิงคโปร์ได้แยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาเลเซีย และได้กลายเป็นประเทศเอกราช แต่การเดินทางเข้าออกระหว่างประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซียด้านตะวันตกยังสามารถเดินทางได้อย่างเสรี หลังจากนั้น 1 ปี จึงได้มีการตั้งด่านตรวจคนเข้าเมืองเพื่อควบคุมดูแลการเดินทางเข้าออกตรงจุดดังกล่าวนี้ ต้องแสดงบัตรประจำตัวก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าประเทศสิงคโปร์

กรมตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียน (Singapore Immigration and Registration-SIR) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ขึ้นตรงกับกระทรวงมหาดไทย ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้กันมานาน เช่น ในประเทศอังกฤษและประเทศมาเลเซีย เป็นต้น เป็นระบบที่มอบหมายอำนาจเด็ดขาดในการพิจารณาให้ประชาชนและคนต่างด้าวเดินทางเข้าออกประเทศสิงคโปร์ รวมทั้งการแปลงสัญชาติและให้บริการด้านจดทะเบียน ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่ปลอดภัยสำหรับประชาชนทุกคน งานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียน (SIR) จึงเป็นส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แล้วยังมีคณะกรรมการอีก 2 ชุด ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการขอเป็นพลเมืองของประเทศสิงคโปร์ คือ คณะกรรมการให้คำปรึกษา (Advisory Committee Meeting หรือ ACM) และคณะกรรมการสืบสวน (Committee Of Inquiry หรือ COI) ซึ่งคณะกรรมการทั้งสองนี้ถือเป็นกลไกในการตรวจสอบการทำงานของสำนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองและจดทะเบียนอีกส่วนหนึ่ง

2.1 การเดินทางเข้า-ออกประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์

กฎหมายคนเข้าเมืองมาตรา 5 ใม่อนุญาตให้บุคคลใดเข้าประเทศสิงคโปร์ ยกเว้น ณ จุดที่ได้รับอนุญาต เช่น จุดตรวจสนามบิน รถไฟหรือจุดตรวจอื่น ๆ เว้นแต่จะได้รับอุบัติเหตุหรือด้วยเหตุผลอื่น ๆ โดยทุกคนจะต้องมีใบอนุญาตเข้าเมืองโดยถูกต้อง และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายด้วย ก่อนที่จะกล่าวถึงการเข้าออกประเทศสิงคโปร์ดังกล่าวนี้ ควรจะได้รู้ถึงประเภทของหนังสือเดินทางและประเภทของการขอรับการตรวจลงตรา (Visa) ก่อน โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

หนังสือเดินทาง แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

- 1) หนังสือเดินทางบุคคลธรรมดา (Ordinary passport)
- 2) หนังสือเดินทางราชการ (Official passport)
- 3) หนังสือเดินทางทูต (Diplomatic passport)

นอกจากหนังสือเดินทางทั้ง 3 ชนิด ประชาชนสิงคโปร์ยังสามารถขอเอกสารแทนหนังสือเดินทางในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือเร่งด่วนเพื่อใช้ในการเดินทางได้อีกด้วย

โดยส่วนใหญ่คนต่างด้าวที่เดินทางเข้าประเทศสิงคโปร์จะได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าประเทศสิงคโปร์ได้โดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตรา แต่ระยะเวลาที่สามารถพักอาศัยอยู่ในประเทศสิงคโปร์ได้ประมาณ 2 สัปดาห์ถึง 1 เดือน

การเข้าออกประเทศสิงคโปร์ จะต้องมีหนังสือเดินทางที่มีอายุหนังสือเดินทางเหลืออยู่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน ตัวเดินทางกลับโดยกำหนดวันเดินทางกลับที่แน่นอน พร้อมทั้งมีปัจจัยในการยังชีพที่สามารถอยู่ในประเทศสิงคโปร์โดยไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น แต่บางประเทศต้องได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูต หรือสถานกงสุลสิงคโปร์ก่อนเดินทางเข้า และต้องอยู่ไม่เกินกำหนดที่ได้รับอนุญาต หากบุคคลต่างด้าวผู้ใดอยู่เกินกำหนดการอนุญาตก็จะได้รับโทษตามกฎหมายคนเข้าเมือง ถ้าเป็นหญิงที่ตั้งครรภ์โดยมีอายุครรภ์ 6 เดือนขึ้นไปและต้องการที่จะเดินทางเพื่อไปเยี่ยมญาติหรือท่องเที่ยวจะต้องขออนุญาตจากสถานทูตหรือสถานกงสุลสิงคโปร์ก่อน คนต่างด้าวผู้ใดที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้าไปเพื่อการท่องเที่ยวจะต้องไม่เข้าไปทำงานหรือประกอบอาชีพในประเทศสิงคโปร์

บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศสิงคโปร์ ได้แก่คนต่างด้าวที่มีเชื้อชาติสิงคโปร์ และมีลักษณะตามมาตรา 8 (1) และ (3) ดังต่อไปนี้

1) บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศสิงคโปร์ ได้แก่ บุคคลที่ไม่ใช่ ชาวสิงคโปร์ และมีลักษณะตามกฎหมายคนเข้าเมือง มาตรา 8 (3)

2) บุคคลที่ไม่สามารถแสดงให้เห็นว่า สามารถเลี้ยงชีพด้วยตนเอง หรือบุคคลที่อยู่อาศัย(สามี) หรือมีการจ้างงานรออยู่ หรือบุคคลที่กลายเป็นคนยากจน

3) บุคคลที่มีปัญหาผิดปกติทางด้านจิตใจ หรือมีโรคติดต่อร้ายแรงที่ส่งผลร้ายแรงต่อสังคมสิงคโปร์

4) บุคคลที่ปรารถนาจะเข้าสิงคโปร์ แต่ปฏิเสธที่จะยื่นหลักฐานในการตรวจสอบ

5) บุคคลที่

(1) เคยถูกลงโทษจำคุกในต่างประเทศหรือในประเทศเพราะได้กระทำความผิดใด ๆ

(2) ยังไม่ได้รับการอภัยโทษและ

(3) คณะกรรมการควบคุมได้พิจารณาว่าเป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาเนื่องจากมีพฤติกรรมที่ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดดังกล่าว

6) เป็น โสเภณีหรือบุคคลที่ได้อาศัยอยู่หรือ ได้รับหรือในเวลาที่เข้ามาอยู่ใน ประเทศสิงคโปร์ได้อาศัยหรือได้รับจากหญิง โสเภณี

7) บุคคลที่พยายามจะนำผู้หญิง หรือเด็กหญิง เข้าประเทศสิงคโปร์เพื่อการค้า ประเวณีหรือสิ่งผิดศีลธรรมอื่น ๆ

8) บุคคลที่เป็นคนจรจัดหรือมีอาชีพขอทานเป็นประจำ

9) บุคคลที่ได้เข้ามาในประเทศสิงคโปร์แล้ว หรือในขณะที่เข้ามาในประเทศสิงคโปร์ ได้กระทำความผิดกฎหมายคนเข้าเมือง

10) บุคคลใดที่เชื่อหรือสนับสนุนการล้มล้าง โดยใช้กำลังบังคับหรือความรุนแรง เพื่อล้มล้างรัฐบาลหรือหน่วยงานที่รัฐบาลจัดตั้งหรือรัฐธรรมนูญหรืออำนาจรัฐ หรือเป็นผู้ไม่เชื่อหรือ อยู่ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลหรือเป็นผู้สนับสนุนการลอบสังหารเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเป็นผู้สนับสนุน หรือสอนการทำลายทรัพย์สินโดยผิดกฎหมาย

11) บุคคลที่เป็นสมาชิกของหรือเข้าร่วมกับองค์กรใดหรือเสนอเพื่อมิให้เชื่อหรือ ต่อต้านรัฐบาลหรือสนับสนุนหรือสอนหน้าที่สิ่งที่จำเป็นหรือทำลายทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย หรือมา เจ้าหน้าที่คนหรือหลายคน แม้แต่เป็นการเฉพาะตัวหรือเจ้าหน้าที่ ทั่ว ๆ ไป ของรัฐบาลหรือที่ รัฐบาลตั้งขึ้น เพราะว่า เป็นบุคลิกของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดหรือของเจ้าหน้าที่ทั่ว ๆ ไป หรือ สนับสนุนหรือสอนการทำลายทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย

12) บุคคลที่ทางรัฐมนตรีพิจารณาว่าเป็นบุคคลต้องห้ามโดยพิจารณาข้อมูลที่ได้รับ จากแหล่งต่าง ๆ หรือจากหน่วยงานของรัฐบาลหรือทางการทูต

13) บุคคลที่ถูกเนรเทศจากประเทศอื่น ๆ หรือถูกส่งกลับประเทศของตนด้วยเหตุ ผลใด ๆ ก็ตาม และจากพฤติการณ์ดังกล่าวคณะกรรมการควบคุมได้พิจารณาว่าเป็นบุคคลไม่พึง ประารถตามกฎหมายคนเข้าเมือง

14) บุคคลที่ตามกฎหมายคนเข้าเมืองจะต้องมีเอกสารเดินทางที่ถูกต้อง แต่ไม่มี เอกสารดังกล่าว หรือเป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

15) เป็นสมาชิกในครอบครัวหรือบริวารที่พักอาศัยอยู่กับบุคคลต้องห้าม

16) บุคคลที่ถูกห้ามตามมาตรา 9

การตรวจอนุญาตออกจากประเทศสิงคโปร์ ตามกฎหมายคนเข้าเมือง มาตรา 5 (4) บัญญัติว่า บุคคลใดจะเดินทางออกจากประเทศสิงคโปร์จะต้องเดินทางออก ณ จุดที่ได้รับอนุญาต เท่านั้น และมาตรา 6 (2) บุคคลใดที่เข้ามาและพำนักในประเทศสิงคโปร์จะต้องยื่นแบบฟอร์มตรวจ

คนเข้าเมืองพร้อมกับหนังสือเดินทางหรือเอกสารเดินทาง อื่น ๆ ให้กับเจ้าพนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองตรวจสอบ ณ ช่วงเวลาที่จะเดินทางออกจากประเทศสิงคโปร์

หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ จะต้องนำบุคคลต้องห้ามเข้าประเทศสิงคโปร์ ออกไปนอกประเทศโดยยานพาหนะดังกล่าว โดยไม่มีเงื่อนไขอย่างใด ๆ ทั้งสิ้น

2.2 การขอมิถิ่นที่อยู่และสัญชาติ

คนต่างด้าวที่มีความต้องการมิถิ่นที่อยู่ถาวร นั้นจะต้องเป็นคู่สมรสหรือบุตรนอกสมรสที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ของบุคคลที่มีสัญชาติหรือมิถิ่นที่อยู่ที่ตั้งสิงคโปร์ หรือเป็นบิดามารดาที่สูงอายุของคนสิงคโปร์ หรือได้รับใบอนุญาตทำงานหรือเข้าไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจ หรือเป็นคนต่างด้าวที่มีมิถิ่นที่อยู่ในฮ่องกง

คนต่างด้าวที่มีความต้องการมีสัญชาติสิงคโปร์ มีหลักการพิจารณาการให้สัญชาติอยู่ 2 ข้อ คือ 1. พิจารณาให้สำหรับบุคคลที่มีครอบครัวอยู่ในประเทศสิงคโปร์ (Family ties scheme) 2. พิจารณาให้สำหรับบุคคลที่ทำคุณประโยชน์แก่เศรษฐกิจหรือเข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ (Economic scheme)

คนต่างด้าวที่มีความประสงค์จะขอสัญชาติสิงคโปร์จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปี และเป็นผู้ที่มิถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ อย่างน้อย 2-6 ปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอ
- 2) เป็นผู้ที่มิถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์และได้ทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีของประเทศ
- 3) เป็นคู่สมรสของคนสัญชาติสิงคโปร์ที่ได้มิถิ่นที่อยู่ครบ 2 ปีขึ้นไป
- 4) เป็นเด็กที่เกิดในต่างประเทศและมีบิดามารดาเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์ โดยจะต้องยื่นคำร้องภายใน 1 ปี (ยกเว้นบิดาของเด็กได้สัญชาติโดยการแปลงสัญชาติ เด็กนั้นจะต้องมีหลักฐานว่าไม่ได้ถือสัญชาติเดิมของบิดา)
- 5) เป็นคนต่างด้าวที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี แต่เกิดในประเทศสิงคโปร์
- 6) บุคคลต่างด้าวที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี และเกิดในต่างประเทศแต่ได้พำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างถาวรและมีบิดามารดาเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์

บุคคลที่มีความประสงค์ที่จะยื่นคำร้องขอมิถิ่นสัญชาติจะต้องมีบุคลิกภาพที่ดี และปฏิบัติตามข้อกำหนดในการพำนัก รวมทั้งมีความตั้งใจที่จะอยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างถาวร โดยจะต้องมีฐานะทางการเงินที่สามารถเลี้ยงตัวเองและบุคคลอื่น ๆ ที่ผู้สมัครเลี้ยงดูได้ การพิจารณาให้สัญชาติ

นอกจากจะพิจารณาตามข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว จะพิจารณาจากการเกิด การสืบสายโลหิต การลงทะเบียน หรือการขอแปลงสัญชาติ โดยผู้สนใจจะต้องยื่นใบสมัครตามประเภทที่ดินมีคุณสมบัติ

2.3 สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของประเทศสิงคโปร์ (Immigration & Checkpoint Authority-ICA) เป็นหน่วยงานจัดเก็บและออกหลักฐานให้กับพลเมืองในระบบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร โดยจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนสุติบัตร หนังสือรับรองการเป็นพลเมือง และยังเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการออกหนังสือเดินทาง

2.3.1 โครงสร้างการบริหาร

(1) ICA เป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับองค์การบริหารกิจการภายในประเทศ (Ministry of home affairs)

(2) โครงสร้างการบริหาร แบ่งตามลำดับการบังคับบัญชา ดังนี้

(1) ผู้บัญชาการ (Commissioner) เป็นผู้บริหารสูงสุด

(2) รองผู้บัญชาการ (Deputy commissioner) 2 ฝ่าย

ก. ฝ่ายนโยบายและการบริหาร (Policy & Administration)

ข. ฝ่ายปฏิบัติการ (Operations)

(3) ผู้อำนวยการ (Director) 7 ฝ่าย ได้แก่

ก. ฝ่ายบุคคล (Manpower) มีผู้ช่วย 1 นาย คือ

- ฝ่ายฝึกอบรม (Training)

ข. ฝ่ายนโยบาย (Policy) มีผู้ช่วย 1 นาย คือ

- ฝ่ายนโยบาย

ค. ฝ่ายแผนและเทคโนโลยี (Planning & Technology)

- ฝ่ายแผนงาน

- ฝ่ายเทคโนโลยี

ง. ฝ่ายบริการประชาชน (Corporate services)

จ. ฝ่ายสารนิเทศ (Corporate communications)

ฉ. ฝ่ายการข่าว (Intelligence)

ช. ฝ่ายปฏิบัติการ (Operation) มีผู้ช่วยฝ่ายปฏิบัติการ 2 นาย

(4) หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการ ขึ้นตรงกับ ผู้บัญชาการ ได้แก่

- ก. ด้านชายแดน Woodlands
- ข. ด้านชายแดน Tuas
- ค. ด้านท่าอากาศยาน (Airport)
- ง. ด้านการขนส่งอากาศยาน (Air cargo)
- ฉ. ด้านชายฝั่งทะเล (Coastal)
- ช. ท่าเรือ (Ports)
- ซ. หน่วยกำลังพิเศษ (Enforcement)
- ฅ. ฝ่ายปฏิบัติการ (Field operations)
- ญ. ศูนย์ทะเบียนราษฎร (Citizen service centre)
- ฎ. ศูนย์บริการคนต่างด้าว (Permanent resident service centre)
- ฏ. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (Visitor service centre)

2.3.2 ภารกิจ

(1) งานตรวจคนเข้าเมือง

- (1) งานตรวจบุคคลและยานพาหนะ
- (2) งานบริการคนต่างด้าว
- (3) งานหนังสือเดินทาง
- (4) งาน Visa
- (5) งานบริการนักท่องเที่ยว

(2) งานศุลกากร

- (1) ตรวจสอบสิ่งของหนีภาษี
- (2) ตรวจสอบสิ่งของผิดกฎหมายที่ลักลอบนำเข้าหรือออกประเทศ
- (3) งานขนส่ง

(3) งานข้อมูลทะเบียนราษฎร งานบัตรต่าง ๆ ได้แก่

- สูติบัตร
- มรณบัตร
- บัตรประชาชน

ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้นำระบบการตรวจผ่านแดนอัตโนมัติ ระบบผ่านแดนอิเล็กทรอนิกส์ (Immigration Automated Clearance System-IACS) และระบบ E-passport (Automated border control system) มาใช้

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสิงคโปร์ (ICA) เป็นหน่วยงานที่มีเอกภาพใน การจัดเก็บ และออกหลักฐานให้กับพลเมืองในระบบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ตั้งแต่เกิดจนตาย ดังนั้น จึงใช้ โอกาสดังกล่าวพัฒนาระบบการตรวจผ่านแดนให้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยไม่กระทบต่อ ระบบฐานข้อมูลบุคคล และสามารถตรวจสอบบุคคลต้องห้าม (Black list) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำระบบ เทคโนโลยีชีวภาพ (Biometrics) มาใช้

3. ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย

ในช่วงแรกของการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศออสเตรเลีย คือ พวกนักโทษ ชาว อังกฤษและชาวไอริช ต่อมาชาวอังกฤษที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานเพื่อทำการเกษตรก็นำพวกทาสชาว อังกฤษเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ด้วยจนมีชาวอังกฤษเข้าไปอาศัยอยู่จำนวนมาก จนในช่วงศตวรรษที่ 19 ในปี ค.ศ.1901 ชาวอังกฤษได้ออกกฎหมายคนเข้าเมืองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันชาวจีนที่กำลัง มีทิศทางที่จะอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศออสเตรเลียจำนวนมาก โดยยกเว้นพวกคนผิวขาวที่เข้ามา โดยอิสระ (White Australia policy) ต่อมาปี ค.ศ.1920 จึงได้มีกำหนดโควตาหรือจำนวนคนอพยพ เข้าประเทศเนื่องจากก่อนหน้านี้ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีนโยบายดังกล่าวเป็นเหตุให้ไม่สามารถ อพยพเข้าไปอยู่ในอเมริกาได้ คนต่างด้าวต่าง ๆ จึงได้พยายามอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศออสเตรเลีย จึงได้มีนโยบายการกำหนดโควตาหรือจำนวน ผู้อพยพดังกล่าวเพื่อป้องกันมิให้คนอพยพเข้าไปมาก จนเกินไป ปี ค.ศ.1947 ได้มีนโยบายให้อภัยทานแก่นักโทษ โดยปล่อยให้ออกมาอยู่อย่างอิสระและ นิรโทษกรรมให้พ้นมลทินด้วย จนกระทั่งปี ค.ศ.1950 จึงได้ออกกฎหมาย ตรวจคนเข้าเมืองฉบับ ปัจจุบันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุง โครงสร้างของหน่วยงานเพื่อให้ นโยบายและการปฏิบัติ สอดคล้องกัน จึงได้มี การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมคนเข้าเมือง โดยขยายขอบข่ายการบริหารงาน และให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานให้มากยิ่งขึ้นและมุ่งเน้นการ ควบคุมคนต่างด้าวทั้งก่อนที่เข้าไปในประเทศ ตลอดจนดูแลคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าไปอยู่ใน ประเทศออสเตรเลียแล้ว อีกทั้งยังดูแลด้านสวัสดิการของเจ้าพนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองของประเทศ ออสเตรเลียด้วย (Freemam, 1992, p.160)

ประเทศออสเตรเลีย ได้ให้ความสำคัญแก่การตรวจคนเข้าเมืองเป็นอย่างมาก โดยให้ หน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านตรวจคนเข้าเมืองและวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็น หน่วยงานระดับกระทรวงตรวจคนเข้าเมืองและวัฒนธรรม (Department of immigration and multicultural) ก็เนื่องมาจากเป็นไปตามสถานะแวดล้อมของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ชนกลุ่มต่าง ๆ และมีสภาพพื้นที่กว้างขวางใหญ่โตมากในปัจจุบัน ได้มีการปรับปรุง โครงสร้างกระทรวงตรวจคน-

เข้าเมืองและวัฒนธรรมเพื่อให้นโยบายและการปฏิบัติสอดคล้องกัน จึงได้มีการเพิ่มศักยภาพในการควบคุมคนเข้าเมือง โดยขยายขอบข่ายการบริหารงานให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น ได้มุ่งเน้นการควบคุมคนต่างด้าวที่ก่อนที่เข้าไปในประเทศและ คนต่างด้าวที่อยู่ภายในประเทศออสเตรเลียแล้ว อีกทั้งยังดูแลด้านสวัสดิการของ เจ้าพนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองด้วย ในส่วนของโครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 กระทรวงตรวจคนเข้าเมืองและวัฒนธรรมของประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย

เป็นหน่วยงานระดับกระทรวง เรียกว่า Department of immigration and multicultural ซึ่งมีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายคนเข้าเมือง (Migration Act 1958) เพื่อให้สำเร็จไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดทั้งมีหน้าที่ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของประเทศให้ประชาชนออสเตรเลียได้ถือปฏิบัติสืบไป อันเป็นสัญลักษณ์ของประเทศที่จะได้แสดงแก่ประเทศอื่น ๆ ได้รู้จักประเทศออสเตรเลียในทางที่ดีมากยิ่งขึ้น

3.2 คณะกรรมการอุทธรณ์ (Migration Review Tribunal-MRT) เป็นหน่วยงานอิสระที่สามารถทบทวนการตัดสินใจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงตรวจคนเข้าเมืองและวัฒนธรรมหรือของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการฯ สามารถพิจารณาทบทวนการอพยพย้ายถิ่นฐานหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงและดำเนินการให้ถูกต้องตามกระบวนการยุติธรรมของกฎหมาย การพิจารณาทบทวนของคณะกรรมการฯ จะต้องประกอบด้วย ความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ประหยัด เป็นกันเองและรวดเร็ว ซึ่งระเบียบการพิจารณาได้มีการกำหนดไว้เป็น พระราชบัญญัติ โดยจะต้องครอบคลุมถึงความถูกต้อง มีเหตุมีผลและมีการสรุปข้อเท็จจริงก่อนนำเสนอ คณะกรรมการฯ เพื่อให้แน่ใจว่าการพิจารณานั้นจะดำเนินไปด้วยความบริสุทธิ์และยุติธรรม คณะกรรมการฯ ได้ก่อตั้งขึ้นภายใต้ พระราชบัญญัติตรวจคนเข้าเมือง ค.ศ.1958 (Migration Act 1958) และมีอำนาจในการพิจารณาตามตัวบทกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบตรวจคนเข้าเมือง ค.ศ. 1994 (Migration regulations Act 1994) กฎ ระเบียบการตรวจลงตราและข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการยกเลิกการตรวจลงตราผู้อุปถัมภ์ทางธุรกิจ และประเด็นต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ

หลักเกณฑ์การยื่นขออุทธรณ์ทบทวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ มีดังต่อไปนี้

1) วินิจฉัยที่ปฏิเสธการอนุมัติการตรวจลงตราที่ยื่นขอภายในประเทศออสเตรเลีย โดยผู้ยื่นคำขอการตรวจลงตราสามารถยื่นอุทธรณ์ให้พิจารณาทบทวนใหม่ได้

2) วินิจฉัยที่จะยกเลิกการตรวจลงตราในขณะที่ผู้ได้รับการตรวจลงตรานั้นอยู่ภายในประเทศออสเตรเลีย แต่จะต้องเป็นการยื่นอย่างเป็นทางการเท่านั้นที่จะสามารถขออุทธรณ์ให้พิจารณาทบทวนใหม่

3) วินิจฉัยที่จะปฏิเสธการอนุมัติการตรวจลงตราที่ยื่นขอภายนอกประเทศออสเตรเลียภายใต้การอุปถัมภ์และการมอบหมาย ตามหลักเกณฑ์ในการอนุมัติการตรวจลงตราผู้อุปถัมภ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้นที่สามารถยื่นอุทธรณ์ให้พิจารณาทบทวนใหม่

4) วินิจฉัยที่จะปฏิเสธการอนุมัติการตรวจลงตราชนิดสงวนสิทธิการมีถิ่นที่อยู่ในกรณีที่กำลังขอการตรวจลงตรานั้นได้ยื่นขอภายนอกประเทศออสเตรเลียซึ่งจะยื่นอุทธรณ์ได้เฉพาะบิดามารดา คู่สมรส บุตร พี่หรือน้องของผู้ยื่นคำขอเท่านั้น

คำวินิจฉัยส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจลงตราชนิดที่ออกให้กับ ผู้ลี้ภัยจะได้รับการพิจารณาทบทวนจากคณะกรรมการผู้ลี้ภัย (Refugee Review Tribunal หรือ RRT) แต่คำวินิจฉัยบางเรื่องอาจจะถูกพิจารณาโดยคณะกรรมการอุทธรณ์ เช่น คณะกรรมการอุทธรณ์จะพิจารณา วินิจฉัยที่จะปฏิเสธการอนุมัติการตรวจลงตราสำหรับบุคคลที่ขาดคุณสมบัติ

3.3 การเดินทางเข้าประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย

วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองของประเทศออสเตรเลีย ค.ศ.1958 มีดังนี้

1) เพื่อที่จะควบคุมคนต่างด้าวที่เข้า หรือที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประเทศ

2) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ พระราชบัญญัตินี้ การให้การตรวจลงตราแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาหรืออยู่ในประเทศออสเตรเลียจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

3) หนังสือเดินทางทูต

บุคคลต่างด้าวที่ต้องการเดินทางเข้าประเทศนั้นนอกจากจะต้องมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่สมบูรณ์และยังใช้ได้อยู่แล้ว ยังจะต้องได้รับการตรวจลงตราจากสถานทูตหรือสถานกงสุลออสเตรเลียในต่างประเทศ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

4) การตรวจลงตราถาวร (Permanent visa)

การให้การตรวจลงตราถาวรมานั้นจะออกให้แก่บุคคลต่างด้าวที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ

(1) เป็นคู่สมรสของคนที่มิใช่ชาวออสเตรเลียหรือมีผู้อุปถัมภ์ที่ในอนาคตมีโครงการจะแต่งงานกับคนที่มิใช่ชาวออสเตรเลียหรือเป็นบุตรของคนที่มีสัญชาติออสเตรเลีย

(2) เด็กต่างด้าวที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ที่มีผู้อุปถัมภ์หรือบิดามารดาที่เป็นคนสัญชาติออสเตรเลีย

(3) เป็นบิดามารดาของบุคคลที่ได้สัญชาติออสเตรเลีย

(4) เข้าไปดูแลหรือเข้าไปช่วยเหลือบุพการีที่สูงอายุที่มีสัญชาติออสเตรเลีย

(5) นายจ้างรับรองและเป็นผู้อุปถัมภ์

(6) เป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

(7) เข้าไปลงทุนในประเทศออสเตรเลีย

(8) ได้รับอนุญาตเป็นกรณีพิเศษ

5) การตรวจลงตราชั่วคราว (Temporary visa)

การตรวจลงตราชนิดชั่วคราวนั้นจะออกให้กับบุคคลต่างด้าวที่มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อการท่องเที่ยว (Visitor visa) คนต่างด้าวที่ได้รับการตรวจลงตราประเภทนี้สามารถอยู่ในประเทศเครือรัฐออสเตรเลียได้ไม่เกิน 3 เดือน

(2) เพื่อไปประกอบธุรกิจต่าง ๆ (Business visa) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ 1. ระยะสั้นสามารถอยู่ในประเทศออสเตรเลียได้ไม่เกิน 3 เดือน 2. ระยะยาว สามารถอยู่ในประเทศออสเตรเลียได้เป็นระยะเวลา 1 ปี 2 ปี หรือ 3 ปี ตามแต่ผู้อุปถัมภ์

(3) เพื่อเป็นนักกีฬา (Sporting visa) สามารถอยู่ได้ตามกำหนดระยะเวลาการแข่งขันกีฬานั้น

(4) เพื่อทำงานในวันหยุด (Working holiday) สามารถอยู่ได้ไม่เกินกำหนด 1 ปี โดยการตรวจลงตราชนิดนี้ประเทศออสเตรเลียจะออกให้แก่คนต่างด้าวที่มีสัญชาติดังต่อไปนี้เท่านั้น คือ ญี่ปุ่น เยอรมัน เกาหลีใต้ เม็กซิโก อังกฤษ แคนาดา นอร์เวย์ โดยออกให้แก่บุคคลต่างด้าวที่มีสัญชาติดังกล่าวซึ่งมีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไปและสามารถขอได้เพียงครั้งเดียว

(5) เพื่อการศึกษาหรือดูงาน (Study or observation visa) สามารถอยู่ได้ตามกำหนดระยะเวลาที่ศึกษาหรืออบรม

(6) เพื่อการปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญสามารถอยู่ได้ไม่เกินกำหนด 1 ปี

(7) เพื่อเดินทางผ่าน (Transit visa) สามารถอยู่ได้ไม่เกิน 3-4 วัน

นอกจากนี้ยังมีการตรวจลงตราประเภทชั่วคราว (Temporary visa) ชนิดพิเศษ โดยจะออกให้แก่บุคคลต่างด้าวที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เช่นเป็นคนสัญชาตินิวซีแลนด์และใช้หนังสือ

เดินทางนิวซีแลนด์ที่ยังมีอายุการใช้งานและเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี สุขภาพที่ดี และจะต้องไม่เหมาะสมที่จะได้รับการตรวจชนิดอื่น ๆ

การเดินทางเข้าไปยังประเทศออสเตรเลียนอกจากจะต้องมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางโดยถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่และจะต้องได้รับการตรวจลงตรา ในกรณีที่เป็นคนต่างด้าวที่มีสัญชาติที่จะต้องได้รับการตรวจลงตรา ในกรณีที่เป็นคนต่างด้าวที่มีสัญชาติที่จะต้องได้รับการตรวจลงตราก่อนเดินทางเข้าประเทศออสเตรเลียแล้ว บุคคลต่างด้าวดังกล่าวนี้จะต้องไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามกฎหมายคนเข้าเมืองของประเทศออสเตรเลียและเดินทางเข้าออกที่จุดตรวจ ด่าน ท่าอากาศยาน หรือสถานที่ใดที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยจะต้องแสดงหลักฐานต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงตัวบุคคลต่างด้าวผู้นั้น ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองต้องการ

บุคคลต่างด้าวที่ไม่สามารถแสดงหลักฐานต่าง ๆ ตามที่ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง กำหนดพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองก็จะไม่อนุญาตให้เข้าประเทศหรือเป็นบุคคลต้องห้ามตามมาตรา 43 ก็จะตกเป็นบุคคลต้องห้าม การตรวจลงตราที่บุคคลต่างด้าวผู้นั้นได้รับก็จะถูกยกเลิกและอยู่ในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ที่กองตรวจคนเข้าเมืองจนกว่า คนต่างด้าวผู้นั้นจะเดินทางออกหรือได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศออสเตรเลียได้

3.4 ประเภทของคนต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้าม

คนต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้ ไม่สามารถเดินทางเข้าประเทศออสเตรเลียได้

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารแทนหนังสือเดินทางที่ถูกต้องและยังสมบูรณ์ และไม่ได้รับการตรวจลงตรา ในกรณีที่เป็นบุคคลที่มีสัญชาติของประเทศที่จะต้องได้รับการตรวจลงตราก่อนเดินทางเข้าประเทศออสเตรเลีย หรือเป็นคนต่างด้าวที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นคนต่างด้าวที่ลักลอบเข้าประเทศออสเตรเลียโดยผิดกฎหมาย

(2) มีเหตุอันควรสงสัยว่าคนต่างด้าวดังกล่าวผู้นั้นได้กระทำความผิดทางอาญาในประเทศออสเตรเลีย

(3) คนต่างด้าวผู้นั้นเคยอยู่ในประเทศออสเตรเลียเกินกำหนดหรืออยู่ในประเทศออสเตรเลีย และการอนุญาตนั้นได้สิ้นสุดแล้ว (แต่คนต่างด้าวที่อยู่เกินกำหนดนี้สามารถเดินทางกลับเข้ามาในออสเตรเลียได้อีกภายใน 1-2 ปี

3.5 การเดินทางออกนอกประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย

การตรวจอนุญาตให้คนต่างด้าวเดินทางออกนอกประเทศออสเตรเลีย ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง บัญญัติว่า บุคคลใดจะเดินทางออกนอกประเทศออสเตรเลียจะต้องเดินทางออก

ณ จุดที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น โดยจะต้องยื่นแบบฟอร์มตรวจคนเข้าเมืองพร้อมกับหนังสือเดินทาง หรือเอกสารการเดินทางอื่น ๆ ให้กับเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองตรวจสอบ ณ ช่วงเวลาที่จะเดินทางออกจากประเทศออสเตรเลีย

เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมยานพาหนะ จะต้องนำบุคคลต่างด้าวที่จะเดินทางเข้าออกประเทศออสเตรเลีย มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่จุดตรวจ ดำเนินทำอากาศยาน หรือสถานที่ใด ๆ ตามที่กำหนดและภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังมีหน้าที่ที่จะต้องนำบุคคลต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามเข้าประเทศออสเตรเลียออกไป โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น

คนต่างด้าวที่มีความต้องการได้รับสัญชาติออสเตรเลียนั้นจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) มีถิ่นที่อยู่ถาวรหรืออยู่ในประเทศออสเตรเลียในฐานะที่เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวร และพักอาศัยอยู่ในประเทศ โดยจะต้องพักอาศัยอยู่ในประเทศเป็นเวลา 2 ปี ภายในกำหนดระยะเวลา 5 ปี และต้องพักอาศัยอยู่ครบกำหนด 12 เดือน ภายในระยะเวลา 2 ปี โดยจะต้องสามารถพูดและเข้าใจภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานได้ ต้องมีความรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย มีความประพฤติที่ดี ต้องมีความรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย มีความประพฤติที่ดี และมีความตั้งใจที่จะเข้ามาพักอาศัยและมีมิตรไมตรีต่อประเทศออสเตรเลีย หรือ

(2) เป็นคนต่างด้าวที่อยู่ในบังคับของประเทศอังกฤษและเข้าอยู่ในประเทศออสเตรเลีย ก่อนวันที่ 26 มกราคม ค.ศ.1944 หรือ

(3) คนต่างด้าวที่มีบิดาเป็นคนสัญชาติออสเตรเลีย

(4) เป็นหญิงต่างด้าวที่สมรสกับชายที่มีสัญชาติออสเตรเลีย

(5) เป็นบุคคลที่เกิดนอกประเทศออสเตรเลีย แต่มีบิดามารดาเป็นคนออสเตรเลีย